X. évfolyam. 223. szám. Szombat, 1876. szeptember 16.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
Vodianer F. nyomdájában.

Előfizetési föltételek
az
EGYETÉRTÉS
politikai és közgazdászati napilapra.

Egész évre . . . . . 20 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 10 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 5 frt. — kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt. 80 kr.

☛ Az előfizetési pénzek és utalványok az „Egyetértés“ kiadó-hivatalának Wodianer nyomda megyeház-tér 9. szám alá küldendők.

Huza-vona.

Nem lehet megtagadni, hogy az osztrákok rendkivüli ügyességgel zsákmányolják ki a Tisza-kabinet gyöngeségeit. Mindjárt eleinte teljes erejökből igyekeztek javukra forditani a ferde helyzetet, melybe Tisza Kálmán régibb elveinek feladásával, a tárczavállalással és a hozzá kötött föltételekkel jutott. Igy történhetett meg, hogy a kiegyezés példátlan könnyelműséggel áldozta fel nemzetünk legfontosabb érdekeit.

De a játéknak még ezzel nem volt vége az osztrákok részéről. Látták, hogy a Tisza-kormány ugy saját bensejében, valamint a közvélemény előtt nélkülözi az erős és megbizható kormányok erkölcsi sulyát. Bomlik, mert a kiegyezés roszszaságát nem viselhetik el a lelkiismeretesebb tagok; népszerütlenedik, mert az utólagos tárgyalásokban sem bir megállani saját lábán.

Épen pompás alkalom, hogy az osztrákok, a kik nem a hazudozásban és csürő-csavaró programmtagadásban adják jelét tacticalis ügyességöknek, valóságos engedmény-présben tartsák a kapkodó miniszterl. Észrevették biz a bécsi rókák, hogy ellenfelök nagyon közönséges államférfi, kit lefőzhetni továbbra is, mert a mily görcsösen kapaszkodik hatalmához, ép oly hajlandó magát az engedmények terén a kiegyezés elvi fogai között ide-oda hurczoltatni, mig végre is a komédiának a részletekben ujra csak fizetés lesz az ára.

A legcsekélyebb elme-él képes rögtön belátni annak a komédiának czélját, melynek nevetséges szereplőjévé tették, midőn osztrák részről huzák-halasztják a kiegyezésnek teljes megkötését. Ugy okoskodnak, még pedig teljes alapossággal, a bécsi kormánykörök, hogy a huzás-halasztás okvetlenül puhitólag fog hatni és ujabb engedményekre birja az oly embert, a ki elvesztette lábai alól a jogalapot, hogy az osztrák végtelen követelésekkel szemközt Magyarország igaz ügyét érvényre emelhesse.

Mi volna jog és igazság szerint teendője egy miniszterelnöknek, a ki magyar szempontokból áll alkuban az osztrákokkal? Ha ezek huza-vonáskodnak, egyszerüen megszakitani a tárgyalások eddigi menetét, és a felmondásra hivatkozva, a külön vámterület álláspontját tenni magáévá. Mert mihelyest a régibb szerződés felmondásának határideje lejár, természetszerüleg be kell állani azon közjogi helyzetnek, midőn Magyarország Ausztriával szemben is az önálló vámterület viszonyából rendezi a kereskedelmi szerződés ügyét. Volna csak abban a helyzetben Tisza Kálmán, hogy ez oldalról támadást várhatnának a bécsiek a mostanáig elvileg már megállapitott egyezmény pontozataira, bizonyára száz szivvel és száz kézzel siettetnék végleges és részletes megkötését. Ámde most száznál több ok szól a phlegmaticus lassuság és a szekirozó halasztgatás mellett. A legveszélyesebb oldalról nem tarthatnak semmit, Tisza Kálmán egy összekötözött, magát megadó miniszter, ki lemondott a jogról: érvényesiteni a nemzet életérdekeit; az ő részéről a tárgyalások egyéb jelleggel sem birnak, mint azok alapján a nemzet gyülölete és közönye között, megvetni uralmát továbbra.

Innen magyarázható meg, hogy az osztrákok állásuk előnyös voltában a vizes pokróczot kiméletlenül keritik a nyakunk közé. Az idő, melyet a huza-vonával nyernek, lépésről-lépésre fogja Tiszát az engedmények terén vonszolni. És ez nagyon természetes, elannyira az, hogy a „Hon“ is megijed következményeitől, s neki bátorkodva sarkantyuzza bálványát: ne engedje magát az orránál fogva vezetni. Csakhogy hát itt is bebizonyul, hogy a ki számlálásra adja fejét, az nem állapodhat meg az egynél, hanem ki kell szoritania a kettőt is. Az a Tisza, ki rálépett a lejtőre, midőn elfogadta a kiegyezés elvi alapját, már csak a guny kikerülése, és saját állása kedvéért is kénytelen ujra és ujra engedni, minthogy az erő és jog utját elzárta maga elől teljesen. Látva ugyanis azt, hogy a huzás-halasztás nem kedvez hatalmának semerre, sőt lenn tönkreteszi véglegesen, már az erőtetett, és széljáttévesztő ambitió miatt is meg fog alkudni a körülményekkel, s csakhogy hamarabb végétvesse a dolognak, s elejét vegye időközi bukásának, rááll mindenre, a mit az osztrák kormány diktálni fog.

Tisza Kálmán eléggé ismeretessé lett ez irányu gyöngéiről. Benne bizni, tőle nagyobbszabásu államférfiui elhatározást megvárni, emelkedettebb álláspontra való helyezkedést remélni merőben képtelenség, miután önmaga zárta el annak lehetőségét az engedményekkel, a miket tett.

Nagy szerencsétlenség az országra, hogy ez megtörténhetett, de még nagyobb szerencsétlenség, hogy az osztrákok ügyessége kérlelhetlenül zsákmányolja ki ebbeli helyzetünket. Nyertek ők, igaz, eleget már az eddigi engedményekben is, de hát az észszerü és gyakorlati politikát ők nem ugy értelmezik, hogy meg kell elégedni az ujabban kicsikart haszon eddigi mértékeiből, hanem igyekeznek annyi hasznot huzni Tisza Kálmán kormányának egész álláspontjából, amennyit csak lehet. Sopánkodhat tehát a „Hon“ torkaszakadtából, hogy „azért az alkuért soká várakozni nem érdemes“, ez már semmit sem változtathat a mostani kormány helyzetén, mig fejét annyira leköti az elfogadott irány, mindössze annyi eredménye van a beismerésnek, hogy a közvélemény a „Hon“ dicsérő és védő czikkeivel szemközt láthatja, minő remek alkuba kevered tünk.

Az egyességről czikkez ma a régi „Presse“ is, és czikkében a magyarokra háritja a felelősséget a kiegyezés elodázásáért, melynek czélja szerinte kényszerhelyzet teremtése volna Ausztriában. Ausztriának azonban, — irja a „Presse“ — semmi szándéka: megengedni, hogy számára kényszerhelyzetek teremtessenek. Ha Magyarország részéről az elodázás megett nem lappang utógondolat, akkor bele fog egyezni a kiegyezés ideiglenes fenmaradásába, ellenkező esetben Magyarország nem lesz a harczban győztes.

A terézvárosi választók a belügyminiszternél. A budapesti terézvárosi VI. és VII. ker. szabadelvü klub tegnap este értekezletet tartott, melyben a most müködő igazoló bizottság nem törvényszerü eljárását tárgyalta. Mint tudva van, az igazoló bizottság visszautasitja mindazokat, kik a mult évi adót f. é. april 15-ig le nem fizették, jóllehet, hogy ezek az 1875. évi orsz. képviselői választásokban résztvettek s az akkori választói listákba fel voltak véve. Bakonyi Elek a klubok nevében megkereste a belügyminisztert, ki kijelenté, miszerint a terézvárosi két szabadelvü klub küldöttségét ma (szept. 15-én) d. u. 4 órakor szivesen fogadja. A küldöttség ma a kijelölt órában megjelent a belügyminiszter előtt, mely állt dr. Faludy Géza, dr. Bakonyi Elek, Kasnitz A., Futaki J. tagokból. Bakonyi röviden előadva a küldöttség czélját, azt mondá, miszerint reményli, hogy a jogaikban megsértett polgárok elégtételt fognak nyerni s legszebb polgári joguktól nem fognak megfosztatni. Ezzel átadá a miniszternek a következő petitiót:

Nagyméltóságu miniszter ur! A főváros rendezéséről szóló 1872-iki XXXVI. t. cz. 27. §. értelmében rövid idő mulva ujra választandó a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjainak fele. Ezen választást a törvény értelmében a választók összeirása előzi meg, melyet a fővárosi összeiró küldöttségek teljesitenek. Az emlitett törvény 24. szakasza értelmében: „Választó azon honpolgár, ki országgyülési képviselői választási joggal bir, ha irni s olvasni tud, s a fővárosban két év óta állandóan lakik. Az összeirás folyó hó 11-én kezdődött a főváros összes kerületeiben, ezt megelőzőleg azonban oda lettek az illető összeiró küldöttségek a törvény értelmében müködő igazoló választmány által utasitva, hogy minden jelentkező választót csak akkor vegyék fel a választók lajstromába, ha az illető az összeiró küldöttség előtt bebizonyitja, hogy irni és olvasni tud, a fővárosban két év óta lakik és az 1874-iki XXXIII. t. cz. értelmében választási képességét bizonyitja, különösen azáltal, hogy folyó évi aprilis 15-ig mult évi adóját teljesen lefizette.

Az összeiró küldöttségek ezen utasitás alapján tekintet nélkül arra, hogy be van-e a jelentkező választó jegyezve az egész folyó évre érvényes választók állandó lajstromában vagy nem, csak annak szolgáltatnak ki választói igazolványt, ki választói képességét bebizonyitja, nevezetesen kimutatja, kogy az 1876. aprilis 15-ig mult évi adóját lefizette, és hogy adófizető is ugyan abban a kerületben.

Ezen véleményünk szerint, egészen törvényellenes eljárás következtében elüttetik számos választópolgár, kik az 1874. XXXIII. t. cz. 55. és 119. szakaszai világos szavai szerint az idén országgyülési képviselői választói joggal birnak azon a főv. törvényhatóság rendezéséről szóló törvény 24. szakasza által biztositott joguktól, hogy egyszersmind törvényhatósági bizottsági tagok választásánál részt vehetnek. Ennek sajnos eredménye, hogy a választók legnagyobb része a zaklatást kerülve meg sem jelenik az összeiró küldöttségek előtt és ha az igazoló bizottság határozata végleg keresztül vitetik azon anomalia nem csak, hogy sok országgyülési képviselői választási joggal biró polgár nem fog a főv. bizottsági választásoknál részt vehetni, hanem sok polgár föl fog vétetni most a választók közzé, ki az idén még nem is bir képviselői választási joggal.

Jellemzéseül a fővárosunkban e tekintetben divó következtelenségeknek felemlitjük még, hogy az idén már több kerületben megejtett esküdtválasztásoknál mindig a képviselői választási bárczával történt a szavazás s mi azt hiszszük, hogy most sem vehetnek az összeiró küldöttségek a választási képesség megitélésénél más alapot tekintetbe, mint az 1876. évre érvényes választókra állandó névjegyzéket s a jelentkezőktől azonkivül csak annak bizonyitását követelhetik, hogy az illető irni és olvasni tud s a fővárosban két év óta lakik.

Mindezek alapján kérelmünk oda terjed, méltóztassék kegyesen odahatni, hogy a fővárosi választások összeirására kiküldött összeiró bizottságok az igazoló választmány által oda utasittassanak, hogy minden jelentkező polgárt, a ki bebizonyitja, hogy az 1876. évben érvényes választók állandó névjegyzékében be van jegyezve, s csak is azt, ha irni és olvasni tud és két év óta a fővárosbsn lakik, a választók névjegyzékébe vétessék föl, továbbá, hogy a választók összeirására kiszabott folyó hó 18-án lejáró határidő meghosszabbittassék, hogy az eddig, véleményünk szerint, jogtalanul visszautasitott választóknak idő engedtessék az összeiró küldöttségek előtt megjelenni.

A belügyminiszter elolvasván a kérvényt, a küldöttségnek a következőleg válaszolt:

„Átveszem a kérvényt, mindazáltal jogaik érvényesitése végett forduljanak az igazoló, illetve a biráló bizottsághoz; annyit azonban mondhatok, hogy az én meggyőződésem is az, miszerint az országgyülési képv. választói jog igazolására egyedül az 1875-ben elkészült és 1876. év végéig is érvényben levő állandó névjegyzék szolgálhat alapul most is a választók összeirásánál, és a ki az igazoló bizottságnál jelentkezik, e szerint csak azt köteles bebizonyitani, hogy az 1875-ben elkészitett állandó jegyzékbe fel van véve. Én azt hiszem, hogy ha nem is az igazoló, mindenesetre a biráló bizottság helyet fog adni a felszólamlók kérésének. — Csak azt tanácsolhatom, hogy a ki hiszi, hogy sérelmet ejtettek rajta, éljen e jogával“.

Futaky azon megjegyzésére, hogy az összeiró bizottságok azon választókat is visszautasitják, kik bár az illető kerületben laknak, de adójokat más kerületben fizették meg, daczára, hogy lakhelyök kerületében fölvétettek az országgyülési választók sorába, Tisza miniszter megjegyzi, hogy véleménye szerint az összeiró bizottságoknak kötelességök minden választót fölvenni az ugyanazon kerületben nyert választási igazolvány alapján. Ezzel a küldöttséget barátságosan elbocsátotta.

Ezzel a küldöttség a legnagyobb reménynyel távozott. Az igazolás hétfőig bezárólag tart. Mai napig az összes választóknak csak 7%-je iratott s láttatott el bárczával.

A fővárosi bizottság tagjainak küszöbön lévő választása alkalmából s azon hallatlan közönyösség és tespedés láttára, mit a főváros polgárai a választói összeirásnál tanusitanak, a következő jellemző sorokat irja a „Kelet Népe“:

Kétszeresen sérelmessé s a közindignatiót provocálóvá válik az összeiró bizottság eljárása az által, hogy azon feltétel, melytől a választói jogot függővé akarja tenni, sok esetben egyenesen teljesithetlen. Azt kivánják, hogy ne lehessen választó az, ki adóját folyó évi április közepéig le nem fizette. De vajjon gondoskodva van-e arról, hogy a polgárok kellő időben tudhassák, mennyit tesz adótartozásuk? Erről, ugy látszik, egészen megfeledkezik a bizottság. Pedig igen számosak azon adófizető városi polgárok, a kik például még maig sem birnak tudomással arról, mennyi adóval rovattak meg a folyó évben. A rendetlenség, mely e tekintetben a fővárosban uralkodik, minden képzeletet tulhalad. Az adók kezelése oly hiányokat mutat fel, a zavar e téren oly határtalan, hogy ez az egy körülmény elégséges okot szolgáltathat a fenálló közigazgatási rendszer elitélésére. Napirenden van, hogy a polgárok oly adókkal rovatnak meg, melyekkel nem tartoznak. Épigy napirenden van, hogy több éven elmulasztják egyes polgárok adójának kiszabását s azután egyszerre követelnek az illetőtől oly összeget, melyet megfizetni képtelen. Oly eseteket is tudunk, midőn egészen más, az illető által nem is ismert egyének adóját követelték egyes adófizetőktől s ezek fizetni vonakodván, rögtön foglaláshoz s executióhoz kezdtek az illető közegek. — Az is különös eljárás, hogy az adóhivatal az adók számtalan fajait külön-külön papirszeletkéken követeli az adózóktól, s ezek kénytelenek minden külön adóval külön szaladgálni az adóhivatalhoz s ott órákig szük, büzhödt helyiségekben ácsorogni, mig végre oly szerencsések, hogy a rájuk kirótt adót lefizethetik. Vannak továbbá egyes adónemek, melyeket nem a szokott adópénztárnál, hanem az al-Dunasoron levő vámháznál kell fizetni. Sokszor Ó-Budáról kénytelen az adózó polgár egy forintnál is kisebb adóösszeggel a vámházhoz fáradni, különbeni, 48 óra alatti végrehajtás terhe alatt. Mindaddig, mig vége nem lesz e hallatlan rendetlenségnek s e fonák eljárásnak, mely valóban ugy tünik fel, mintha a pénzügyi hatóságok a secaturák fokozását tüzték volna ki maguknak czélul: méltánytalanság azt követelni, hogy ne lehessen választópolgár, ki adóját f. é. april közepéig le nem rótta. Az adóknak annyiféle neme áll fen ma már, hogy kevesen tudják, hányféle adóval tartoznak, s ha már hatfélét lefizettek, nem biztosak, vajjon nem kapnak-e holnap ismét egy tenyérnyi czédulát, melyen meghagyatik nekik, hogy egy huszonnégy óra alatt pl. 27½ krajczárt tevő adóhátralékukat az adópénztárnál, vagy esetleg a vámházban lefizetni siessenek, különben haladéktalanul le fognak foglaltatni ingó és ingatlan javaik.

E szégyenletes állapot ellen, mely egy jóravaló s müvelt közönségre nézve türhetetlen, mint egy embernek kellene végre felszólalni a főváros polgárságának. Lehetetlen, hogy ne volna ut-mód a mostani nyomorult s buta rendszeren segiteni. Azon kormány pedig, mely tudja, hogy van ut s nem segit a bajon, megérdemlené, hogy pellengérre állittassék az egész ország s minden értelmes ember gunyos hahotájára.

Holnap délután a belügyminiszter a legujabban kinevezett főispánokat fogja elfogadni.

Budapest, szept. 15.

Egy pár hét választ el bennünket azon naptól, melyen az ország minden törvényhatósági termében az önkormányzati jogok collegialis közvetlen gyakorlata meg fog szünni.

Az 1848-ban democraticus lével felereszteti universitása a mágnásoknak, prelatusoknak és nemeseknek, mely századokon át őre s áthatlan phalanxa volt nemzeti jogainknak s nem egyszer reszkettette meg a hatalmat, mely szentségtelen kezekkel azokhoz nyulni merészelt, ki lesz vetkőztetve méltóságából, tekintélyéből, meg lesz fosztva a közügyekre való befolyástól, sőt az ön-belügyei feletti közvetlen rendelkezéstől is.

Jövőre a felsőbb rendeletek, parancsolatok néma meghallgathatási jogán kivül azon kötelessége marad fenn, hogy kebeléből 10 egyént válaszszon, kik nehány hivatalnokkal a királyi főispán elnöklete alatt a felsőbb kivánalmakhoz, intentiókhoz alkalmazkodva: rendelkezni fognak a megye közönségét érdeklő minden anyagi, szellemi kérdések felett.

Nagy kegyesen megengedtetik a megyék közönségének, hogy az uralkodó családokból és cliquekből megyei tisztviselőket választhassanak. A cliquek a candidatióban az általuk behálózott főispáni többség által biztositva vannak az iránt, hogy idegen elem a feudum pórázáról elereszteti polgári osztály ne vergődhessék.

Ezen gyökeres átalakitása ősi intézményünknek, vagy inkább gyökeres kiirtása azon intézménynek, mely valaha grandjuri-ja volt az ország minden hivatalnokainak, — állitólagosan — az alkotmányos nép összes akaratából történt. S ha meg nem nyugodhatunk is benne, mint isten akaratában, kell hogy előtte meghajoljunk, mert szentesitett törvény. De mint alkotmányos polgárok nézetünk szerint nem cselekszünk helyesen, ha vesztett jogaink s a haza jövője felett elkedvetlenedve, elszomorodva a passivitás terére lépünk. *) A passivitásból eredő részvétlenség, közöny: alkotmányos életben nem erély, hanem kislelkűség, s teljesen osztom a „Hon“ mult heti czikkében olvasott azon véleményt, hogy, ha principialiter valamely törvény rosz vagy veszedelmes, azt csak teljes szigoru érvényesités által lehet a nép előtt bebizonyitani.“

A kérdéses törvény 64. §-a a közigazgatási bizottságnak megengedi, hogy ha ezen törvényt rosznak vagy veszedelmesnek találja, arra nézve ne csak reflexiokat tehessen, hanem annak megváltoztatását vagy hatályon kivül tételét törvényhozási uton foganatositthassa.

A 64. §. szavai szóról-szóra következők: „Minden fél évben tüzetes jelentést tesz a közigazgatás összes ágainak állapotáról, a törvénynek tapasztalt hiányairól, a felmerült bajokról, nehézségekről, azoknak elenyésztetése végett tett intézkedéseiről, ezek sikeréről stb., s ez alkalommal javaslatba hozhatja azon intézkedéseket is, melyeket a kormány tehet, vagy melyek a törvényhozás által teendők.“

Ha tehát ezen szerencsétlen törvényt a nemzet nyakáról mielőbb lerázni akarattal, elszántsággal bir, kell, hogy a megyei bizottság a tizek tanácsába szakértő, munkához szokott s oly egyéneket válaszszon, kikben a függetlenség minden atributumai feltaláltatnak.

Azonban hic rodus, hic salta.

A közigazgatási bizottság tagjai fizetés nélkül kötelezvék azon törvény által eleibök szabott kötelességeket, teendőket teljesiteni, végrehajtásuk felett felügyelni s ezen kötelességek, teendők oly sokfélék, oly nagyfontosságuak, hogy ha a közigazgatási bizottság azoknak lélekismeretesen meg akar felelni; az év háromszáz hatvanöt napjából pihenésre egyet sem szakithat ki. Ez a bizottsági bizottság aligha méltóbban elmondhatja magáról, mint az egykori szolgabiró, ki midőn Karlsbadban a porosz király előtt a szolgabiró hatáskörét magyarázta, végre ezt mondá: „mit einem Worte: ich bin in meinem Járás Gott und Alles.“

Jó és mellőzhetlen qualificatió tehát a közigazgatási bizottsági tagban oly anyagi jóllét, hogy saját érdekének feláldozása, megröviditése nélkül ingyen szolgálhassa a megyét, a hazát és a minisztert, s oly dologtalan s unalmas életmód, melyben áldásnak tekinti, ha szakadatlan folytonos munkásság által az életuntság szomoru következését elhárithatja.

Kérdem már most, melyik megyében találkozik tiz oly egyén, ki mindenhez értő, munka képes legyen, s egyszersmind teljesen független jellemmel birjon, midőn tudjuk, hogy a pénztől telt zsebbel nem mindig jár karöltve az észtehetséggel telt fő, s önérzettől duzzadt kemény sziv, sőt hála a természet osztó igazságosságáért, többször mint nem, az emberek az üres zsebért kárpótlást a főben és a szivben kapnak.

A „Hon“ hivatalos buzgósággal lép sorompóba ezen az ország közvéleménye, többsége által — már a priori — elitélt törvényjavaslatnak alkalmazásbani lehetséges jó eredménye mellett, bár minden lekötelezettsége mellett sincs bátorsága annak czélszerüségét bizonyitgatni.

„Küzdjünk — ugymond — a mellett, hogy a közigazgatási bizottság iránt az érdeklődés minél nagyobb legyen, mert bár mit tartsunk valamely államtényezőről, azt kell érvényesiteni a mi van.“

Sovány vigasztalás.

„Hogy ebből mi lesz? folytatja tovább; a közigazgatás javulása-e? vagy a közöny terjedése a képezetlen elemek uralkodása? a különböző tények küzdelme? — az függ nemcsak a szervezettől, hanem a müködésre hivatott tényezők magatartásától.“

Benső meggyőződésemet követve, minden tétovázás nélkül felelek a kérdésre, hogy mi lesz ebből.

A képzetlen elemek uralkodása kötelességeik elhanyagolása mellett, s az óhajtott jobb közigazgatás szempontjából egy nagy fiasko, s a kormány eltitkolt intentiójának teljes győzelme.

Belügyminiszterünk, kitől a kiváló észtehetséget, munkásságot, ügyes tacticát ellensége sem tagadhatja meg, ki világos jeleit adta annak, hogy a democraticus intézményeknek nem nagy barátja; elhamarkodott, czéljainak meg nem felelő müvet világ elébe nem bocsájthatott. Ezen törvényjavaslatnak intentiója kettő közül az egyikben fog valósulni:

Vagy a magas aristocratia és plutocratia kezeire játsza a nép belügyei kezelését, azon castra, mely — kis kivétellel — a hatalmaskodó kormányoknak legbiztosabb támasza s a democratia áramlatának leghatalmasabb gátja, vagy ezen utolsó experimentummal reményli a megyei intézményre az életrevalótlanság bélyegét nyomni, hogy a folytonosan czélszerütlen változtatásokba, provisoriumokba belecsömörlött nemzetet nagy küzdés nélkül elkészitse a centralisatió elfogadására.

És a kormány czélt fog érni — ha nem vigyázunk. Gubody Sándor.

*) A meghozott törvény végrehajtását akadályozni — egyik vagy másik uton — alkotmányos polgárnak nem lehet, de hogy az uj közigazgatási bizottságokban való részvételünk politikai elvi szempontból előny volna ránk, azt nem hiszszük. Szerk.

A „Peterszburgszkija Vjedomoszti“ f. hó 12-iki számában az állittatik, hogy a béke föntartásának lehetősége nagyon kérdéses. Minden erre vonatkozó biztositás oly kétes, hogy ki sem hisz bennök. De miként is hihetnök azt komolyan, mikor a hat nagyhatalom tekintélyének sem sikerült a vérontásnak véget vetni. E kettő közül, egyik igaz: vagy nincs annyi tekintélye Európának, hogy Törökországot fegyverszünetre kényszerithetné, vagy nem öszinték a hatalmak. Más nem lehetséges. Nevetséges azonban állitani, hogy a hatalmaknak nem áll tehetségében Törökországot tisztességes, humánus békeföltételre birni, s igy e tekintetben a kabinetek nem öszinték, s ez a magyarázata a porta nyakasságának. Törökországnak igaza van azon szempontból, ha a hatalmak egyenetlenkedésére számol, — s valóban nagyon messze vagyunk az egyetértéstől. Lehetséges, hogy létezik valamely megállapodás, de ez még most ismeretlen, s a porta jogositva érzi magát a háborut mindaddig folytatni, mig ellenségeit le nem győzte. De ez is, — a hogy most állnak a dolgok, — nagyon kérdéses, sőt több jelek arra mutatnak, hogy ő lesz a legyőzött. Vegyük azonban, hogy sikerülend a portának Szerbiát és Montenegrót legyőzni: — mi következik abból? Talán az, hogy létjoga van Európában? Épen e győzelmei szolgálnának bizonyságul arra, hogy ki kell őt üzni Európából: „La Turquie est la houte de l'Europe.“ Ebben teljes igaza, van Girardinnek. Törökország már régóta nem saját erejéből áll fen; és most, miután anyagilag s politikailag megbukott, merne — idegen erőre számitva — európai háborut előidézni.

A háboru.

Azon rendkivüli tanács, melyhez a szultán a kormány által megállapitott pontokat fölülvizsgálás végett utasitotta, már előterjesztette a tanácskozás eredményét, mely egyenlőnek tekinthető a semmivel, minthogy a békepontoknak egyike sem lett sem mással fölcserélve sem pedig módositva. Mindazáltal a béke ügye, ha hitelt adhatunk egyik mai táviratunknak, korántsem áll oly rosz lábon, mint a rendkivüli tanács előterjesztése után gondolnunk lehetne. E távirat szerint a porta már közölte a hatalmak képviselőivel a békeföltételeket, még pedig azon szigoruakat, melyeket mi is közöltünk; de ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy kész békét kötni, s a mennyiben erre nézve a közlött föltételek nem lennének alkalmasak, ezek módositását teljesen a hatalmak belátására bizza. E hir kiváló bizonyitéka a szultán s kormánya békés törekvésének, a miben kételkednünk annál kevésbé lehet, mivel Párisban a tegnapi minisztertanácsban a külügyminiszter megnyugtató fölvilágositást adott a keleti ügyek állásáról. Ennyi az, amit a békekötés ügyében eddig tudunk.

A fegyverszünet kérdését illetőleg még most sem bizonyos ugyan, hogy ezt a porta visszautasitotta-e; de a „P. Ll.“ egy mai távirata ujra erősiti, jelentvén egyuttal, hogy a porta a fegyverszünet visszautasitását az oroszoknak Szerbiába való tódulásával indokolta.

Mig azonban a szerb-török háboru befejezése iránti reményeink napról napra növekednek, az alatt a Kaukazus tájékáról érkező hirek folyvást aggasztóbbak.

Azon eshetőségre való tekintetből, ha a békealkudozások a harcz folytatása mellett nagyon sokáig tartanának, sőt tán eredményre sem vezetnének, Szerbiában nem szünnek minden lehető eszközt igénybe venni a hadsereg erősitésére s ellátására. Mint a „Pol. Corr.“-nek Belgrádból irják, a szerb hadsereg kötelékében egy önálló bolgár hadtest fog képeztetni, melynek parancsnoka Kiselitzky orosz tábornok lesz. Bubazel, gazdag orosz, bejelentette a szerb kormánynak, hogy legközelebb ezer önkénytessel fog Belgrádba érkezni. Azon önkénytesek között, kik Oroszországból az utóbbi napokban Szerbiába érkeztek, számos finnlandi svéd és német van. Még a helsingforsi egyetem tanulói is felajánlották Szerbiának szolgálataikat. A katonai mühelyekben és gyárakban a munkát megkettőztették. 80,000 téli köpenyt, 70,000 darab lábbelit és téli kezlyüket készitenek. Brünni gyárak nagy menynyiségü megrendelést kaptak.

Csávolszky La

Illetékes körökben szó van a skupstina összehivásáról egy rendes ülésszakra Kragujeváczba. Az összehivás október első felében fogna megtörténni. Ha addig a béke nem kötetnék meg, a skupstina a háboru folytatására szükséges összeget lesz hivatva megszavazni. A kormány hir szerint három millió aranyat kiván, mely összeggel, azt hiszi, a téli hadjárat költségeit fedezni fogja.

*

Mint érdekes curiosumot, fölemlitjük azon eszmét, melylyel Grant Daff indiai volt alállamtitkár a keleti kérdés csomójót kettévághatni képzeli. „Hagyjátok meg — modja a Timeshoz intézett levelében — a khalifák képviselőjének, mint európai uralkodónak czimzetes méltóságát, ázsiai birtokait, biztositsatok neki jövedelmet, mely Brussában vagy valahol volna kiszolgáltatandó az európai Törökország jövedelmeiből és kormányozzátok azt anglo-indiaikkal, kik nagy számmal vannak Angliában s nem tudnak hova lenni az unalomtól". Igy gondoskodik Grant Duff az Indiában kiszolgált angol hivatalnokok ellátásáról, s hogy tervét Oroszország előtt is kedvessé tegye, inditványozza, hogy az egy orosz herczegnővel összekelt edinburgi herczeg Konstantinápolyban tétessék uralkodóvá.

Az angol lapok legutóbb Derby lordnak tegnapi lapunkban közölt beszédével foglalkoznak. — E beszédet a „Standard", „Morn. Advert." és „Morn. Post" kedvezőleg fogadják. A „M. P." reményli, hogy a kormány, miután a bulgáriai ügyben való magatartását kinyilvánitotta, nem fogja magát megzavartatni az agitatió által, mely Európát uj háboruba bonyolithatja. A „Times" helyesli Derby azon nyilatkozatát, hogy a bolgárok megvárhatják Angliától, hogy a rémtettek ismétlődése ellen lépéseket tegyen. Ha a kormány határozottan sürgetni fog ez ellen való garantiákat, a „Times" azt hiszi, mindenki nyugodtan be fogja várni az eredményt. A „Daily News" szintén köszönettel veszi ezen nyilatkozatot, de jobban szeretné, ha az kissé határozottabban hangzott volna, de azért e nyilatkozatot nagy haladásnak tekinti az előbbi miniszteri kijelentésekhez képest. A „Daily Telegr." szintén kedvezőleg nyilatkozik a beszédről, s azt hiszi, hogy minden jóra fordulhat még, ha egy a kabinet és az ország közötti ilyen őszinte és teljes eszmecsere elégséges — a mint hogy az is arra nézve, hogy a közvéleményt megnyugtassa, s a kormánynak visszaadja a mostani fölöttébb komoly válságban a közbizalom támogatását.

*

Erzerumból ezt irják a „Pol. Cor."-nek: Trapezunton át folytonosan nagy mennyiségü lőszereket szállitanak ide. A Konstantinápolyból ide küldött bizottság főleg Erzerum, Ardegar, Kars és Bajazid várát vette szemügyre. Ezek tökéletes védelmi állapotba fognak helyeztetni. Nemcsak a régi várakat javitják ki, hanem ujabb épitkezések is rendeltetnek el. A vilajet kormányzósága nagy nehezen 20,000 db arany kölcsönt vett fel egy gazdag örménytől, mely összeg felszerelésre fordittatik. Alig hihető, hogy mily kevés pénzen történnek a török hadszerelések. A munkások nem kapnak fizetést, a fegyvereket requirált fuvaron szállitják, a növelt helyőrség ugyszólván semmi költségébe nem kerül az államnak, mert sem a közkatonák, sem a tisztek nem kapnak zsoldot, lisztet és egyéb élelmi szereket pedig egyelőre hitelre vesznek.

A zajongó kurdok nehány községben ismét garázdálkodtak. Ardegarnál kifosztottak két örmény falut, és lerombolták a templomokat. A kormány katonaságot küldött a haramiák ellen, ezek azonban erélyesen védték magukat. Mehmed bey ezredes rendeletet kapott, hogy minden áron csináljon rendet.

*

Oroszországban naponként ujabb és ujabb hirek merülnek fel, melyek szerint a Kaukazusban török emissariusok zavarokat törekesznek előidézni. Az orosz kormány erre vonatkozólg „kérdést" szándékozik intézni a török portához. — Az orosz czár 11-én érkezett Szergiej és Alexandrovics nagyherczegek kiséretében Odessába, honnan azonnal Maltába utazott. Itt Ignatieff tábornokot fogadta.

Párisból jelentik, miszerint Rosetti, a román képviselőház elnöke, oda érkezett, hogy a franczia kormánynyal Románia magatartása felől értekezzék. Bukarestben ugyanis nagy nyugtalanság uralkodik Oroszország tervei s az ottani orosz konsul nyilatkozatai miatt. Rosetti azon kérdésére, hogy elmenjen-e Decazes herczeghez Vichybe, ez utóbbi azt felelte, hogy az ügy fontossága ezen dolognak Párisban való megbeszélését kivánja. Decazes tegnap ide érkezett Párisba s ma kellett Rosettivel találkoznia.

A m. kir. pénzügyminiszter f. évi 42789. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz, adófelügyelőhöz és adóhivatalhoz, a régi mintázatu adókönyvecskék fölhasználása tárgyában:

Beérkezett jelentések szerint az uj mintázatu adókönyvecskéknek a f. évi január hó 29-én 1851. sz. a. kelt rendelettel történt behozatala folytán az addig használatban volt adókönyvecskékből ugy a községeknél, mint az adóhivataloknál és pénzügyigazgatósági gazdászati hivataloknál helyenkint nagy készlet maradt fen.

Miután egyrészt ezen nagyobb értéket képviselő készlet elárusitás által nem értékesithető, másrészt pedig megfelelő kiigazitás, illetőleg pótbeirás által ezen könyvecskék az egyes adózók részére még használhatóvá tehetők: megengedtetik, hogy a még készletben levő ily régi adókönyvecskék azon adózók számára használtassanak fel, kiknek az 1875. év végével hátralékuk nem maradt, vagy a mely adózók számára az egyévenkinti leszámolás alkalmából az 1876. év előtti időszakra uj adókönyvecskék állitandók ki.

Ez értelemben a községi előljárók a kir. adófelügyelő által oly módon utasitandók, hogy a régibb minta szerinti könyvecskékbe a bennök nem foglalt adónemet a szükséghez képest pótlólag irják be, s a félnek teljesen kiigazitva adják át.

Azon adózók, kik 1875. év végén adójukkal hátralékban maradtak, az 1876. január hó 29-én 1851. sz. a. kelt rendelet értelmében kivétel nélkül uj mintázatu adókönyvecskékkel látandók el.

A m. kir. pénzügyminiszter f. évi 35690. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz, a dohánycsempészetnek a gőzhajókon való meggátlása tárgyában:

A közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter urnak folyó évi julius hó 20-án 11494. sz. a kelt átirata szerint az első dunagőzhajózási társulat elfogadta azon módozatokat, melyek a pénzügyőri biztosok és pénzügyőrök díjmentes szállitását illetőleg, a hazai vaspályákon, a dohányjövedék ellen irányzott csempészetek meggátlása czéljából immár alkalmazásba vétettek, és ennek folytán körözvény utján értesitette alantas közegeit, hogy az emlitett közegek a közlött módozatok mellett, jövőben a hajókon is díjmentesen szállitandók, utasitván egyuttal szolgálati személyzetét, hogy a dohánycsempészet meggátlásánál lehetőleg közreműködjék.

A honvédmenház érdekében a következő felhivás közzétételére kérettünk fel:

Az 1873-dik év végével ujonnan szervezett honvédmenház bizottsága feladatának megfelelendő, hogy a már készen átvett üres menházat lehetőleg benépesithesse, — azon szerencsés ötletre jutott: hogy hazánk összes községeit, nyilvános pénz és iparüzlet intézeteit és tehetősb polgárait egy bizonyos évek során át fizetendő s erejükhöz mért összeg megajánlására hivja fel.

Ez életrevaló eszme csakhamar sikeres eredménynyel fizeté meg a bizottság fáradozásait, — mert a több évekre menő felhivást a nagy közönség hazafias részvétére méltatván, 5, 10, 15 évre szóló ajánlataikat és az első részlet lefizetését a szent ügyhöz méltó áldozatkészséggel gyorsan és tömegesen megtették, ugy annyira, hogy a bizottságnak 1874. év végével ez ad kozásokból már 20 ezer forintot meghaladó gyümölcsöző tőkével, több évre biztositott 7—8 ezer frt adakozás utjáni bevételre volt kilátása.

Ily kedvező körülmények között a bizottság hozzáfogván a menház belső és külső felszereléséhez és fokonkénti benépesitéséhez, felszólitotta az ország összes honvédegyleteit, a nagyobb ajánlatokat tett községeket, hogy az 1848—49-évi honvédek közül leginkább segélyre szorult munkaképtelen nyomorékokat a menházba leendő felvételre ajánljak.

Az ajánlottak és önkényt jelentkezők lelkiismeretes megválogatása folytán ma a menháznak 60 rendes tagja van, kik a bizottság fáradozása mellett a hazafias közönség áldozatkészsége folytán a lehetőleg kényelmes helyzetben, békés és bajtársias egyetértésben gond nélkül élik hányt-vetett életük hátralévő napjait.

De fájdalommal kell a bizottságnak kijelentenie, hogy e nagy gond és fáradsággal létre hozott, berendezett, benépesitett egyedüli menhelye a dicső multu honvédség rokkatjainak ma holnap üres és puszta leend, mert a bizottság nem képes azt tovább fenntartani, miután a nagy közönség már már megfeledkezve nemzeti büszkeségeinkről, nemhogy azok nyomorékai ellátására ujabb adakozásokkal sietne áldozni, de még a megajánlott évi részleteket sem küldi rendesen, ugy annyira, hogy f. év april havától az ez oldalról bizton várt 4—5000 frt helyett alig annyi száz forint volt a bizottság bevétele, a rendes havi kiadás több izben az 1000 forintot is meghaladván, a kiadások maholnap felemésztik amugy is csekély tőkéjét.

És ha az elfogy s ha a nemzet jobbjai ez ügytől megvonván további áldozatkészségüket, veszni, pusztulni hagyják az intézetet, veszni, pusztulni hagyják a nemzeti dicsőség világhirü bajnokainak azon nehány rokkantjait, kiket a bizottság a nemzet örök szégyenére ugy szólván a szemétről szedett fel, és kivétköztetve a nyomorból őket ismét öntudatos emberekké tette, kibékitette önsorsukkal, a hazával s a nemzettel, kiért egykor oly bámulatra méltólag küzdöttek, vérzettek s később anynyit szenvedtek. E nehány nyomorultnak ismét kezébe adja a bizottság a koldusbotot s kiüzi őt azon helyről, a melyről azt hitte, hogy ott végezheti be békében ugy is nyomorult életét, ujra kiállitsa őket az utczák szegletére élő tanujaként e nagylelkünek állitott nemzet hálátlanságának, kinos szemrehányásaként az emberiségnek, melynek legszentebb ügyeért, szabadságart lelkesedve küzdött. Veszni hagyjuk-e hát ezeket és még azon számosokat, kik felvételükért naponként jelentkeznek s kiket vérző szivvel bár, de a szükség nyomasztó kényszere alatt kénytelen a bizottság elküldeni? — Nem! Isten nem engedi, hogy a képzelet chaosában megvillant ezen sötét kép valósággá váljék; — él és kell, hogy éljen a magyar nemzet kebelében azon szent kötelességérzet, mely segélyére készteti sietni mindazon fiainak, kik a haza iránti kötelesség hü teljesitése mellett munka és keresetképtelenné válva, az emberbaráti áldozatkészségre joggal számithatnak. Nincs, nem hihető, hogy legyen oly polgára a magyar hazának, ki az 1848—49-ki rokkant és munkaképtelen honvédek felsegélyezése végett kinyujtott kérő kezet el tudná magától hidegen taszitani?

E szent meggyőződésből kiindulva kötelességének tartja a honvéd-menedékház bizottsága a magyar haza polgárait a mult éveken oly lelkesedéssel megkezdett és oly sikeres eredményre vezetett adakozásainak folytatására tisztelettel felkérni, legkivált pedig azon egyeseket és testületeket, kik a fentebb megnevezett e bizottmány kezénél lévő ajánlati leveleik szerint a honvédmenedékház szükségletei fedezésére több évekre terjedő összegeket nagylelküen ajánlottak, hogy az 1875-ik évre még hátralevő ezen tartozásukat a f. évre eső részlettel együtt mielőbb megküldeni siessenek.

Budapesten, 1875. évi szeptember havában. Az 1848—49 ki rokkant honvédek menháza bizottmánya nevében

Földváry Albert,
alezredes és bizottsági elnök.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. A m. kir. igazságügyminiszter Farkas Sámuel volt fogházfelügyelőt a nyiregyházi kir. törvényszékhez irnokká, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a kecskeméti állami reáltanodához Szőke Gyula nagyváradi gymn. rajztanárt s a pancsovai állami reáltanodához Szirtes Ignácz müegyetemi tanársegédet rendes tanárrá nevezte ki. A m. kir. pénzügyminiszter a selmecz-bányai akadémia ásványtani tanszékénél üresedésbe jött tanársegédi állomásra Knöpfler Gyula bányagyakornokot nevezte ki. — A soproni kir. pénzügyigazgatóság Jádi Gyula pápai VI-od oszt. kir. adótiszt VI-od osz. adóhivatali ellenőrré a letenyei kir. adóhivatalhoz nevezte ki.

— A király, ki tegnap Gödöllőre érkezett nagy-szebeni utjából, holnap reggel bejön a fővárosba s itt fog időzni néhány napon át. Ez alkalommal a főváros közelében csapatszemlét is fog tartani. — A királynét 19-ére várják Gödöllőre s igen valószinü, hogy a király is akkor megy oda vissza.

— Széll Kálmán pénzügyminiszter Rátótról Budapestre érkezett.

— József főherczeg közelebbi kis-jenői tartózkodása alkalmával az ott működő szintársulat előadását is meglátogatta. A főherczeget nagy éljenzéssel fogadták s ugy oda mint vissza két égő fáklyával kisérték kastélyáig a különben sötét utczákon. Csak az volt kár, hogy a görög tüz, melynél fehérbe öltözött leánykák körében a főherczeg arczképét akarták a színházban bemutatni, nem sikerült; különben a főherczeg az előadást csaknem mindvégig nézte.

— Levasseur, mint már emlitők, tegnap Kőrösi statisztikai hivatali igazgató kiséretében megtekintette a városi reáliskolákat, államgymnasiumot s több polgári iskolát. A tudós, ki Párisban a kormány által az iskolák berendezésére vonatkozó terv elkészitésével bizatott meg, igen nagy megelégedéssel szemlélte meg az iskolákat, beosztásuk ellen semmi kifogása nem volt. Levasseur ma reggel utazott el fővárosunkból.

— A svéd királyné hosszabb idő óta tartózkodott egészségének helyreállitása czéljából meleg égalj alatt. Most már annyira javult, hogy orvosai reménye szerint tul van a visszaesés valószinüségén.

— Károly István főherczeg, ki a tengerész-akadémiai tanfolyamot fogja hallgatni, Fiuméba érkezett. A második osztályba való felvételi vizsgát szokás szerint „kitünően" letette, s tegnapelőtt Miramareban meglátogatta a királynét is.

— Jótékonyság. Néhai Hofrichter József helyettesitési tömege felosztatván, a tömegből a Rókus-kórház, Josefinum s szegények-házának egyenkint 2370 frt 75 krral hagyományozott 7112 forint 25 kr a főv. letéthivatalnak átadatott s ott bevételeztetett.

— Szilágyi István siremléke. A főv. közgyülés pár hóval ezelőtt visszautasitotta Feszl épitész siremléktervét s a hatóság uj terv készitésével bizta meg őt. Feszl az utasitáshoz képest obeliszk alakban uja elő is terjesztette tervét. E szerint a siremlék 11' magas, obeliszk alaku, mauthauseni granitból, casti márvány conzollal. Delejes módon bronzirozott öntött vas koszoruk s hasonló 12 rózsa ékesitené az emléket. Az előbbinél általában sokkal sikerültebb, izléses és kifejező is. A középitési bizottság ma tárgyalta s elfogadta annál inkább, mert a kellő 5000 frt költségvetés keretén belül mozog, ugyan is 4960 frtba kerülne. Hozzáteszi azonban jelentéséhez a bizottság, hogy a conzolok nem épen szükségesek, a szegélykövek gránitból legyenek, s a márvány egyátalán mellőztessék. Szilágyi siremlékéhez egy névtelen mérnök meglehetős csinos két tervet küldött be szintén; miután azonban Feszl-é elfogadható, s a névtelen nem csatolt terveihez költségvetést, neki azok köszönettel visszaadatnak.

— Meghivás. A „budapest-józsefvárosi szabadelvü kör" f. év szeptember 17-én vasárnap d. e. 10 órakor saját helyiségében (Hebelt-féle ház I. em.) közgyülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. — Az elnökség.

— A temesmegyei rossz termés szomoru következménye gyanánt Ritberg községből, melyet magyarok laknak, 200-an készülnek kivándorolni. Hét év óta még csak középszerü termés sem volt e vidéken, az oláhok már képzelhetlen keserüségben küzdenek s az idei tél talán még roszabb lesz reájuk nézve, mint az eddigiek voltak.

— A statisztikusok itteni időzése alkalmából tett néhány mondást fő jegyezve: jellemző volt az is, mikor B.-Csabán a nép örömujjongó szivélyességétől áthatva azt mondá az egyik angol, hogy sok más országban az volt az első szó, a mit meg kellett tanulnia: „kérem". — Nálunk ellenben a „köszönöm" volt az, a minek először nyelvére kellett jönnie.

— A pénzügyminiszter ur figyelmébe ajánlva vettük a következő, valóban méltó megbotránkozás által szült felszólalást: „Sok keserü humorral telt sorokban, ugy komolyan is felszólaltak már a lapok a dohány és szivar roszasága ellen. Bár biz' azzal nem menthető, hogy a kinek nem tetszik, ne dohányozzék, azon tény, hogy a szivarokban rongy-darabokkal undorittatják el az embert, de az meg épenséggel botrányos, és magánember részéről büntényt képező csalás, hogy egy ugyanazon jelzetü, nagyságu, és áru dohányból két féle minőség hozatik forgalomba s pusztán a trafikos kegyétől függ, ha vajjon az ember pénzeért csakugyan oly dohányt kapjon-e, a minőt rendszerint kapni szokott, vagy oly undoritó pozdorja-adagot, hogy az életkedve is elmegy tőle. — Tudva, hogy az ngynevezett „valódi török" specialitások is a mi gyárainkban készülnek, nem csináltam abból honfiui skrupulozitást, hogy a „finom török kir" szivására adjam fejemet. E dohány méregdrága menynyiségéhez és minőségéhez képest, — hagyján volna azonban, ha a vevő olyat kapna, minőt vár s divatba nem jött volna pár hónap óta, hogy az egyetlen pesti „specialitás"-ban, Semek és Mayernél e dohánynemből ugyanazon áron két féle minőséget árulnak, s ha egyszer legalább vékonyra nyesett káposztalevél „kirt", de máskor meg vaczkos szemetet adnak a vevőnek. — Vajjon ily nagy mennyiségben a pénzügyminiszter ur tudtán kivül gyártják-e dohányt ugy, és csaljákvele az embereket?

— A fiumei magyar államiskola. A Fiuméban állami költségen felállitott magyar állami 4 osztályu elemi iskola — elég csudálatosan — növendékek nélkül maradt. Összesen csak 30-an iratkoztak be, minek okát hasznos és tanulságos volna megfejteni a fiumei lakosság ismeretes magyar érzelmeivel szemben.

— A diák-kongressus ügyében Párisban működő bizottság, mely a klerikalismus elleni határozatok végett nemzetközi diák-kongressus egybehivásán működik, Garibalditól a következő levelet vette az elnökre czimezve: „Kedves Massardom! Teljes szivemből állok az önök nemes elhatározása mellé, a mely az egész világ tanuló ifjuságát a klerikalizmus elleni harczra sarkalja, a mely klerikalismus a modern társadalom valódi cholera morbussa. Fogadják a párisi bizottság fiatal tagjai üdvözletemet. Caprera, szept. 7-én."

— Furcsa logika az is, hogy a pénzügyminiszter behozatala előtt használatban volt adókönyvecskék, halmazkészletek feküdvén belőlök helyenként, „azon adózók számára használtassanak fel, kiknek ez év végével hátralékuk nem maradt." Hát a kik meg le nem birták fizetni az adójukat, azok vegyenek maguknak uj könyvecskét. — Megható erkölcsi elismerés a pontos fizetőknél, melylyel szemben a fizetésképtelen ember pár krajczár erejéig megdorgáltatik.

— Petőfi összes költeményeinek illustrált diszkiadása, melyet két év előtt Bucsánszky „irodalmi vállalataihoz" méltó mázolás alakjában készült képekkel adott ki az „Athaeneum", karácsonyra uj kiadásban s a rosz képeknek ujabbakkal való pótlásával fog megjelenni.

— A fővárosi szüret tárgyában az első és második kerületi előljáróság tegnap értekezletet tartott, melyben a budai szüretelés megkezdését a jövő hó elsejére határozta.

— Ma reggel 8 órakor a Concordia malom irányában a Dunaparton egy fiatal, állitólag Kövér Márton nevü kocsis 2 □ méter fát kocsijára rakván, ügyetlen fordulattal a Dunába hajtott, hol lovai s kocsija csakhamar elmerült, maga a kocsis a vizből kimenekült s gyorsan elfutott. A lovak vizbe fuladtak s csak néhány hasáb fát lehetett a vizből kihalászni.

— A főkapitánysághoz egy egészen szőr nélküli fekete „afrikai" eb hozatott be, melyért a tulajdonos a 15. számu hivatalszobában jelentkezhetik.

— A financzok ezentul a hajókon és a vasutakon is díjmentesen szállittatnak a dohánycsempészetnek megakadályozása czéljából. A dunagőzhajózási társulat arra is utasitotta közegeit, hogy a financzoknak a csempészet meggátlásában segédkezet nyujtsanak.

— Egy megszökött végrehajtót keresnek. A neve Janovics Gyula, Miskolczról lábolt el nagyobb mennyiségü hivatalos pénz elsikkasztása után. Janovics előbb honvédből közöshadseregbeli örmester, majd pénzügyőr, telekkönyvi helyszinelő, aztán kereskedő, végre a miskolczi törvényszéknél végrehajtó volt. Tarka életpályáján hét gyermeknek apja lett. Zsidó volt, de kitért a kath. vallásra. Őszülő barna zömök férfi, nehány évvel az ötvenen fölül. Különös ismertető jele, hogy homlokától kezdve a feje kopasz. Beszél magyarul, tót kiejtéssel, németül, héberül, lengyelül, olaszul, és tótul liptói kiejtéssel.

— Furcsa tréfa. Miskolczon egy Balog nevü vasuti lakatos neje, a mint egy nap a piaczról hazatért, az asztalon krétával felirva e sorokat találta: „Feleség! Ha látni akasz valamit, nézz föl a kéménybe." — A feleség felnéz s ott látja férjét felakasztva.

Rövid hirek. Csernovics Armin biharmegyei, 600,000 frtra becsült birtokát Kégl György képviselő vette meg 392,000 frtért. — Gyulán e hó 11-én tüzvész volt, melynek alkalmával 3 ház és sok takarmány elégett. — Derecskén oly mértékben dühöng a vörheny, hogy 90 betegségi eset közül két hét alatt 22 meghalt. — N.-Váradról egy mészáros eltünt családja köréből azon üzenettel: „majd ha megkeresem a mivel tartozom, visszajövök." — Kötegyán biharmegyei községben roppan zivatar döhöngött. — Margittán a mükedvelők közelebb előadást tartottak a tüzoltó-egylet javára.

Egy tanárjelölt, ki a nevelés terén teljes jártassággal bir, ajánlkozik helyben akár nevelőintézetekhez, akár magántanulókhoz. Bővebb értesitést ád a szerkesztőség.

Hatvan vitéz kalandjai. A hadbiztosság utasitotta az I. magy. kir. honvédászlóaljat, hogy az aug, hóban az őszi gyakorlatra bevonult legénység részére, a nálok 1869. óta használatban levő 220 tömött szalmazsák, a fegyvergyárba vitessék, s ezek helyett a magok részére tömessenek meg ujakat. A parancsnak elég tétetett. Folyó hó 11-én az őszi gyakorlatra bevonult legénység szabadságra menvén, ugyancsak a hadbiztosság utasitá az I. m. kir. honvédászlóaljat, hogy a fegyvergyárban létező 220 szalmazsákot helyezze el a raktárba, a benne levő szalmát pedig (körülbelül 1760 kéve) értékesités tekintetéből a Ludovica-Akadémia előtt rakassa le s onnan hordassa át a m. kir. lovasosztályhoz alomszalmának. Az I. honvédászlóalj a szalmát a Ludovica-Akadémia előtt lerakatván, kirendelt 60 legényt 60 lepedővel, hogy a szalmát hordják el a lovasosztályhoz. Haberhauer törzsőrmester lőn a munka vezetésével és felügyeletével megbizva. Szept. 13-án d. u. 1 órakor ment el Haberhauer őrmester 60 legénynyel a helyszinére, s ott minden ember megrakván lepedőjét, a L. akadémia előtt végig menve vitte az első 60 lepedő szalmát a lovas osztályhoz. Máté főhadnagy fogadá a tömött lepedővel megérkező 60 katonát, ki miután irásbeli rendelete nem volt a szalma átvételére, a 60 legényt lepedőstül-szalmástul visszarendelé. E közben John őrnagy a L. akadémia igazgatója az akademiából lejövén, meghagyta Haberhauer törzsőrmesternek, hogy a L. akademia előtt végig ne merje hordatni a szalmát, hanem kerültessen ki az üllői utra, az elszórt szalmát pedig szedesse föl szálanként. Ekkor ért vissza a 60 legény szalmával megrakva. Haberhauer beküldött egy altisztet a L. akademiába az iránti kérdezösködés végett, hogy mit tevő legyen a szalmával. Egy törzsőrmester kijövén a L. akademiából azt mondá, hogy valószinüleg a lovasosztály irásbeli rendeletet nem kapott, ezért szóbelileg értesiteni kell és a szalmát hordassa el azonnal. Ekkor Haberhauer őrmester a 60 legényt a szalmával tömött lepedővel 2-szor indittatá meg utnak, kikerülteve őket az üllői uton végig. A vámnál levő hadosztályhoz megérkezve, Zoltán kapitány fogadá, ki miután irásbeli rendelete nincs, a maga felelősségére nem vállalta el a szalmát, hanem a 60 legényt szalmástul visszaküldé. A 60 legény 2-szor ment vissza terhestül a Ludovica elé. Zoltán kapitány pedig kiküldé Stasiák hadnagyot még egy más hadnagygyal, hogy kérdezzék meg Haberhauert, mit akar a szalmával. Ez elmondá a rendeletet. Ezután jött vissza John őrnagy igazgató, ki ujból erélyesen kijelenté, hogy miután ezen szalma által a Ludovica Akadémia tüzveszélyesnek van kitéve, ezt az épület előtt meg nem türi. Ha nem fogadja el a lovasosztály, ugy szórja le annak udvarában a legénység a szalmát. Ekkor a legénység terhével 3-szor kerül ki az üllői utra a lovasosztály laktanyája felé. A kapuban 4 huszár állt kivont karddal, kik a 60 embert terhükkel 3-adszor is visszatérésre kényszeriték. Ekkor érkezett meg az I. zászlóalj küldöncze azon meghagyással, hogy ha a lovas osztály nem fogadja el a szalmát, ugy rakja azt le a legénység az épület előtt. Ekkor a 60 legény regyedszer ment ki a lovasosztályhoz, hogy a szalmát a szarvasmarhák

---

TÁRCZA.

Üllő és kalapács.

— Regény. —

Irta:

Spielhagen Frigyes.

HARMADIK KÖTET.

XI. Rész.

(Folytatás.)

De ennek nem én valék oka. Érzékeim, szivem ép oly fiatal volt, mint nyolcz, kilencz év előtt, de nem szabadulhaték a nyomasztó gondoktól, melyeket ama derék felügyelő a fürészmalomban beszédével előidézett.

Nézetei nagyon összhangoztak észleléseimmel a reggeli séta alkalmával. Mily élesen körvonalazta a kereskedelmi tanácsost, épen minőnek ez előtt és még tegnap este is láttam. Mint dicsekedett, és késkedett, hogy e birtok értékét rövid idő alatt megháromszorozta, ötszörözte, és mennyi jót cselekszik a nép között. Meg akarta mutatni a környékbeli nemes uraknak, kik a gazdálkodás vezetésével ötven évvel visszamaradtak, mit müvelhet egy üzletember, mennyire képes még ily elhanyagolt birtokot is emelni. Csupán ezen érdekből fáradozott, s ha a fiatal herczeg e birtokra vágyik, igyekezzék megszerezni, mert majd elkésik!

Ötszáz ezer tallér! fél millió!

Hogyan volna ez lehetséges? Igaz, e roppant kiterjedésü birtok elhanyagolt állapotában is megért százötvenezer tallért. Most, miután jobb karba helyeztetett, — és gyönyörü lakházzal többféle gyárteleppel láttatott el, értéke még annyira emelkedett. De ez előnyökkel szemben hátrányul szolgált, hogy a nagy őserdő kivágatott, és értékesittetett. Bár hogyan számoltam és ismét számoltam, ez óriási összegre nem tudtam emelni e birtok értékét, fele körülbelül mindig hiányzott. Vajjon a kereskedelmi tanácsos egyéb adatai vagyonára nézve, ennyire igazak-e? Ő tegnap este berlini gyárának értékét is ily arányban emlité. Talán csak ámitás ama roppant gazdagság, melylyel egykor birhatott? Ily gondolatokkal küzdve, álltam a tengerparton, és mélyen sóhajtottam. Ujabban meglepett a komor sejtelem, most itt a szabad ég alatt, körüllengve a tenger üde levegőjétől, melyet tegnap este a szoba tikkasztó levegőjében bortól lázas képzeletem alkotta rémképeknek tartottam. És miként tegnap, ugy most ama szép leányra az irigyelt, és elkényeztetett dus örökösnőre, mely örökség már talán csak az apa kérkedő hazugságaiban létezik.

— De végre is, mi közöd hozzá? Semmi, épen semmi, — gondolám, gyorsan bukdácsolva tova a part mély homokjában.

Majdnem rá léptem egy halra, melyet a tenger hulláma nem rég vethetett a partra. Élettelennek látszott, de sértetlen volt, és kopoltyuja még egészen ziros volt. Talán nagy erővel csapta a hullám a kőparthoz, vagy egy rozmár tevé reá első lábát. Felemelém ez élettelen állatot, s a nagy köveken át lépkedve, be dobám a tengerbe. A vizben azonnal felfordult, háttal lefelé.

— Szegény pára, — gondolám — szivesen segitettem volna rajtad, de hasztalan. Most már felfalnak a sirályok; örvendnek, hogy nem élsz.

— Mi közöd ez élettelen halhoz? — okoskodám tovább, utamat folytatva s a nedves homokot lábaimról lerázva. — Semmi közöm hozzá, épen semmi.

Legjobb, ha oly szivünk van, mint a sirálynak, és éles karmaink készek mindig a prédára rohanni, melyet a hullám elénk dob. György, György! Szégyeld magad. Hisz te ugy sem alakulsz át, csak olyan maradsz a minő vagy. De mást sem alakithatsz át, például a kereskedelmi tanácsost. Meggyőzheted-e őt valaha nagy és nemes mestered tanairól? A szeretet, a kölcsönös segélyezés tanáról? Soha! Vagy legfeljebb oly módon, ha meggyőződött, hogy ezzel kapcsolatosan az ő előnyeit támogatod, és ellenkező eljárással tönkre jut.

Mindezt előre megjósolá mesterem. Most a tanácshoz hasonló egyénekre került a sor, ők a kalapács lovagjai. Régi játék ez uj alakban, de mesterem ragyogó tekintettel jegyzé meg: de nem fog e korszak soká tartani, aztán következünk mi, kik megértettük és beláttuk, hogy létezik oly igazság, melylyel nem lehet gunyt üzni.

— Ez idő, a mi időnk jönni fog! Legalább mind azoknak megjő, kik hatalmukba keriték, és lebegő öltönyöknél fogva megtartják.

Egy sirály sivitva röpült el fölöttem, s én feltekinték, az ötven láb magas fennsikra, melyet sürü bokrok szegélyeztek. E bokrok között valami fehér lengeséget láttam lebegni, mintha valami öltöny lett volna. Nem az volt, hanem hosszu fátyol, mely egy lovaglónő kalapjáról lengett. Láttam futólag a kalapot, a lófejét, sőt magát a lovaglónőt is, a mint oldalt hajolva a meredekről lepillantott. Szivem dobogott. A helyzet veszélyesnek látszott, habár voltakép nem volt oly mérvben veszélyes, mint az azon pontról látszott, hol én álltam, figyelmeztettem legyen óvatos, de aligha meghallá kiáltásomat, mert fátyola odább lebegett, és szivem még mindig hangosan vert. Legyen Paula ezért felelős, ő volt oka, ha a szép Hermint nem láthatnám egykedvüen ötven láb magaslatról lezuhanni, még pedig az én karjaimba.

— Ej no, — gondolám — ismét a mentés eszméje foglalkoztat? És kiket, miket akarsz megmenteni? Ravasz kereskedelmi tanácsosokat, élettelen, buta halakat, elbizakodott szép leányokat? Neked mindegy, csak beavatkozásodnál ujjaidat megégethesd, és lábaidat nedvesithesd. Mennyi ideje, hogy ugyan e helyen a vad megmentése véget futottál a vámőrök elől? Talán a lábnyomok még láthatók volnának, ha szél és hullám el nem söprötték volna, de te nagy bolond Jankó, felleled azt, a régi jelek nélkül is. Igy okoskodám és elhatárzám rögtön visszatérni a kastélyba, és kijelenteni a tanácsosnak, hogy semmi feltétel alatt nem maradok tovább nála, hanem sietek vissza a fővárosba. Ezen elhatározással, melynek kivitele életemnek egészen más irányt adott volna, — álltam meg a krétabánya előtt, mely meredeken emelkedett fölöttem. E vállalatot szemlélve, ugy véltem, még sem volna illő tőlem, ha most távoznám, mielőtt megfelelnék annak, a miért ide hivtak.

Megindultam tehát felfelé, a kréta sziklába helyezett falépcsőzeten, mig a fennsikra jutottam, hol az őrház mellett volt a nyilás, melyen a bánya belsejébe lehetett bocsájtkozni. A müvelettel anynyira haladtak már, hogy vizforrásra bukkantak, és kezdetleges készületü szivattyuval nem háritották el.

— Kérdés, hogy az ön gépével czélt érünk-e, — mondá az időtől megviselt vén felügyelő, körülvezetve a bányaüregben.

— De hogyan is történt a vizfakadás?

— Hogyan történt? — válaszolt a felügyelő, — hát a kréta mögül bugygyant föl, épen itt, nézze, s ezzel egy, a földbe szurt faoszlopra mutatott, mely a forrást jelzé. — Homok réteg ez, mely a tuloldalon az ingoványokkal van kapcsolatban, honnan a vizet, mint szivacs magába szivja. Mi tudtuk azt mindannyian, de urunk nem hitte, és azt vélte, hogy előnyeitől megfosztani szándékunk, a midőn azt tanácsoljuk, hogy ez oldalon ne hatoljon beljebb, bár itt a kréta rendkivül jó volt. Most meg van nagy kára.

— Most meg van nagy kára! — Ugyan igy beszélt a fürészmalom felügyelője, pedig mindkettő becsületes, ügyes ember volt. Ők őszintén örvendtek volna a sikeren, és most komolyan aggódtak az ellenkező miatt. Miért nem hallgatott uruk az ő tanácsukra? Miért? Ugyanazon okból, a miért elvetette Snellius orvos inditványát a beteg és temetkezési egyletek alakitására nézve. Ugyanazon okból, melyből visszautasitá a gyárigazgató javaslatát, hogy a kor kivánalmai szerint a gyármunkások fizetése emeltessék. Mindezt gunynyal utasitá vissza, és mindig egy okból, szerfeletti önzésből, melytől vezérelve, sem jobbra sem balra nem tekintett, hanem sováran mindég egy czélra függeszté szemeit, egész a káprázatig.

— Most aztán nagy kára van, ismétlé az öreg, mintegy megerősitve saját eszmemenetemet, nehézkesen haladva a falépcsőn le a tengerpart felé.

Egyedül valék, és mély gondolatokkal foglalkoztam, mintha egy világ megalkotása volna rám bizva. És valóban nem kellett-e itt egy világot megteremteni, melynek eddig csupán alapja volt megvetve? Fürészmalom, krétabánya, szeszgyár, az ingovány megkötése! Mindez mily nagyszerüvé válhatnék, ha oly szellemben és szándékkal müveltetik, hogy a szegény népnek keresetforrás nyilnék általa, s a nyomorral küzdő népben bizalom támadna a vállalat iránt, és arról lenne megyőzhető, hogy midőn látszólag urának dolgozik, saját érdekében teszi azt.

(Folytatása következik.)

és sertések részére az épület mellett levő üllői-uti vámhoz tartozó aklokba lerakják. De ott már 4 huszár várt rájok kivont karddal, kik a 60 legényt ujból visszaterelték. Ekkorra beesteledett, s ez volt szerencséje a 60 legénynek. Haberhauer őrmester a lepedőket a Ludovica Akadémia előtt kiürittetvén, a 60 legényt hazaküldé s a 60 lepedőt a raktárba tevé. A körülbelül 1760 kévére menő zsup pedig ott maradt a Ludovica akadémia előtt.

Fővárosi ügyek.

— A városligeti tó vize évről évre apad s ma már körülbelül alig nagyobb egy pocsolyánál. Régen — hat éve — felmerült az eszme s tétetett lépés a közgyülés által, hogy a tó vize szaporittassék. A vizvezetéki igazgatóság ugyan is megbizatott, hogy a vizvezetéki csövek segélyével való vizszaporitás iránt tegyen javaslatot. A vizvezetéki igazgató azonban kijelenté, hogy ez ki nem vihető. Akkor a közgyülés utasitotta a mérnöki hivatalt, hogy az iránt terjeszszen be tervet, mikép lehetne a Rákos-patak vizét bevezetni a tóba. A mérnöki hivatal mind ez ideig nem nyilatkozott s az eszme évek óta alszik. Ma végre hallatta szavát a t. hivatal a középitési bizottság ülésén. Azt ajánlja, hogy mivel neki terve még ma sincs, s mert a terv összeköttetésben áll a városliget csatornázási tervével, ennek kiviteléig a patakviz levezetése is szenvedjen halasztást. A bizottság azonban, tekintve, hogy a közönség érdekében a dolgot tovább halasztani nem lehet, nem hajtott a mérnöki hivatalra, hanem utasitandónak tartja ezt a Rákos vizének a tóba vezetéséről hovahamarabb tervet nyujtani be költségvetéssel egyetemben, még ha uj mérnöki erők felvétele válik is ez által szükségessé.

— Botrány történt egy váczi uti épitkezés alkalmával. A három-bárány utczánál ugyanis az épitő társaság három háza előtt a váczi-ut sokba került aszfalt járdáját felszedték és hat hüvelykkel alább szállitották. Ezzel az a nagyszerü egyenes vonal meglehetősen el van rontva. Ezt pedig az épitő társaság emberei követték el a maguk akaratából. A tanács, mikor már megtörtént, tudomást vett róla s intézkedés végett áttette a közmunkatanácshoz. A középitési bizottság ma esti ülésén Preuszner erélyesen felszólalt ez ügyben. A bizottság kimondta, hogy a dolgot helyteleniti, a járda teljes visszaállitását követeli, a legszigorubb vizsgálatot kéri ez ügyben s hogy az illetőknek, a felügyelő hatósági közegeknek is, megbüntetése el ne maradjon.

— A fogyasztási szövetkezés érdekében vasárnap szept. 17-én a főv. iparosok körében bizottsági ülés tartatik.

— A főv. tanács utasitá a mérnöki hivatalt, hogy egy részről semmiféle munkát, rendes mérnöki hivatali utalvány nélkül felelősség terhe mellett meg ne rendeljen, másrészről mindennemü nagyobb munka szüksége alkalmával több jóhiszemü vállalkozót szólitson föl ajánlattételre, a beérkezett ajánlatok alapján rendes alkut kössön, lebontási munkáknál pedig mindenkor szoros kötelességének tartsa bejelenteni, hogy az ócska anyaggal mi történt.

— A fővárosi közmunkák tanácsa megkeresé a főváros közönségét, hogy miután a sugárut a közforgalomnak már át van adva, ezen az uton a közönség kényelmére padok elhelyezéséről gondoskodjék s a hozandó határozatról a közmunka tanácsot értesitse.

— O-budán két vizvezető árok fenyegeti a lakosságot eső idején mindig kiöntéssel. Ezek a Dunába visznek. Kitisztitásuk sürgetős. A főváros az ó-budaiak kérelmére a kitisztitás iránt, mely kilencz ezer forintba kerül, árlejtést fog tartani. Legalább igy javasolja a középitési bizottság.

— A főváros csatornázási terveinek, melyeket hires szakértők készitettek, megbirálására választott jury tagjai közül Szurmák Pál nem fogadta el a választást. A többi mind köszönettel vette. Szurmák helyett a közép. bizottság Preuszner Józsefet ajánlja a közgyülésnek. A jury legközelebb megkezdheti már müködését.

— A tömő-utcza egyik része 6500 forint költséggel még a jelen évben ki fog köveztetni gránittal.

— A fővárosi középitési bizottság a téli időszakban, október elejétől fogva péntekenkint ismét d. u. 4 órakor tartja üléseit.

— Telekszabályozások és felosztások. Will János és neje aradi utcza 870—71 sz. alatti, az árok utczára is homlokzattal biró telkük felosztása, — és a fogaskerekü vasuttársaság svábhegyi telkeinek szabályozása s felosztása a mérnöki hivatal jelentése alapján a főv. középitési bizottság által engedélyeztetett.

— Uj próba-kövezés. Pick és társa vállalkozók az iránt fordultak a fővároshoz, hogy engedtessék meg nekik a somosujfalusi bányából való zuzott kavicscsal fedni be próbakép valamely utczát. Az illető szakbizottság ma elhatározta, hogy az ajánlatnak helyet ád s e czélra a temető utnak 20 ölnyi részét jelölte ki.

— Születések és halálozások. A lefolyt héten élve született 269 gyermek, elhalt 191 személy; a születések tehát 78 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve szülöttek közt volt 196 törvényes, 73 törvénytelen; nemre nézve 138 fiu, 131 leány. — Halva született 12 gyermek, köztük 7 törvényes, 5 törvénytelen. — A halottak közt volt 109 férfi, 8[illegible] nő, egy éven aluli gyermek 59. — Ez év 36 hetében élve született összesen 9725 gyermek, elhalt 9023 egyén, a születések többlete tehát 702. — Nevezetesebb halálokok: Veleszületett gyöngeség és alkathiba 19. — Heveny agyvizkór 1. — Agykérlob 2. — Rángások 9. — Croup 1. — Roncsoló toroklob 2. — Hökhurut 3. — Kanyaró 3. —. Himló 4. — Bélhurut 38. — Vérhas 1. — Typhus 3. — Tüdő és mellhártyalob 6. — Hashártyalob 1. — Vizkór 3. — Rák 1. — Tüdőgümő 43. — Agyhüdés 1. — Aggkor 3.

— A vadászati jegyekért a mult aug hóban a régi Pestmegyénél bejött összesen 3756 frt; igy tehát az idén a megye a budapesti kir. állami főpénztárba 1562 frttal kevesebbet szállithatott be, mint a mult évben ilyenkor, minthogy az akkori összeg 5518 frtot tett ki.

— Uj kocsi-ut. Kern és érdektársai a svábhegyről a zugligetbe vezető kocsi-ut készitése iránt folyamodtak a városhoz. Kijelentették készségüket, hogy a költségekhez hozzájárulnak. A mérnöki hivatal jelentése szerint a költség 13800 frtba jönne; ebből a főváros terhére csak 7000 frt esnek. A középitési bizottság, mert az óhaj a közönség érdekeinek megfelelt, az utnyitást ajánlani fogja a közgyülésnek.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Az idény első ujdonsága: Sardou-nak „Az uj czég" czimü szinmüve ma adatott. A darab, mely az „Álfény" divatja, a könnyelmüség és szédelgés ellen irányul, sikerében nem volt egyenletes. Addig is mig behatóan fogjuk ismertetni, konstatáljuk első két felvonásának kitünő hatását. Ezentul a darab hanyatlik s negyedik felvonásában szinte visszataszitó. Az előadás, mely közel négy órát vett igénybe, sok jeles momentummal birt.

— A népszinházban holnap, szombaton uj betanulással „Dunanan" kerül szinre. Pamelát Sziklay E. fogja játszani, Lespingot Solymosi, Dunanant Tihanyi, Patroklust Karikás, Leokádiát Darai Karolin. A csötörtöki előadás alatt hirtelen megbetegedett Eőry már jelentékenyen jobban van s a szinház orvosai, Dr. Ladányi és Wittmann — kik egész éjjel ágya mellett maradtak — 4—5 nap alatt tökéletes felgyógyulását remélik. E közbejött véletlen következtében a „Vizözön" helyett ma a „Háromcsőrü kacsát" adták. Vasárnap pedig a „Falu roszsza" kerül szinre. — Holnap, szombattól kezdve az előadás mindig 7 órakor kezdődik.

Törvényszéki csarnok.

— Tejesasszony, ki nemcsak tejet hamisit. Wagner Lukácsné született Purzl Teréz, soroksári tejárusnő 21 éves fiatal menyecske, valószinüleg még nem egészen értvén a tejárulás mesterségét, folytonos deficzitben vergődött, mit a nem éppen gyöngédnek látszó férj előtt titkolni akarván, a deficziteket kölcsönszerzéssel vélte elsimitani. Egy „Kundschaft"-háznál, hova évekig hordta a tejet, névleg a Váraljai családhoz, kapott is 48% mellett kölcsönt oly feltétel mellett, hogy a váltót férje is aláirja; Wagnerné el is hozta a váltót szépen kiállitva Váraljai Matild kisasszonynak, ki vele rendesen érintkezett. Azonban a tejes asszonynak folyton kellett pénz, az első váltót prolongálta, olykor-olykor fizette a kamatokat, de azonközben uj váltókra ujból vett fel pénzeket. Váraljaék, mint ismerősnek adtak neki egy ideig pénzt, jóllehet már hat darab váltó volt kezükben. Azonban Wagnerné még 200 forintot akart kölcsön. Váraljai Matild k. a. csak azon feltétel alatt volt hajlandó neki pénzt adni, ha apja Purzl György kis pesti lakos is aláirja a váltót. Azonban Wagnerné a kitüzött időre nem tudván fizetni, egy 820 frtról szóló kötvényt állitott ki; ekközben vette észre V. Matild, hogy a nála levő 7 drb váltó hamis. Wagnerné ellen panaszt emelt. A mai végtárgyaláson Wagnerné beismeri, hogy a panaszosnőnek tartozott, de a váltókra nézve azt állitja, hogy azokra férje csakugyan sajátkezüleg irta alá nevét, valamint apja Purzl György is a 7-ik, 200 forintos váltóra. — Purzl György tagadja ezt, s kijelenti, hogy ő sem irni, sem olvasni nem tudván, nem is irhatta a váltóra nevét, sem pedig a husz frtból — miként leánya mondja — neki istálló épitésre pénzt nem adott, mert ilyet nem is épitett. Vádlottnő férje ugyan ezt vallja, neki neje ezen manipulácziójáról a legkisebb tudomása sem volt, ő sem tud irni, olvasni, s neki soha egy krajczárt sem adott neje. Vádlottnő azon kérdésre, ki irta a váltókra férje és atyja nevét, azt mondá, hogy egy idegen szomszéd, ki azonban már azóta külföldre utazott családostul. — A királyi ügyészség (Kossutányi G.) vádlottnőt váltóhamisitás, illetve csalás bünténye miatt kéri elitéltetni. A királyi törvényszék Wagner Lukácsnét a váltóhamisitás vádja alól felmenti, ellenben a csalás bünténycben bünösnek mondja ki, s ezért az itélet jogerőre emelkedésétől számitandó négy havi börtönre itélte, paraszosnő pedig követelésével a polgári perutra utasittatik. A királyi ügyészség ugy a minősités, mint a büntetés kimérése ellen is felebbez.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, szept. 15. A porta tegnap közölte a garantirozó hatalmak követeivel az utolsó azonos jegyzékre vonatkozó válaszát. A porta lehetetlennek nyilvánitja a fegyverszünetbe való beleegyezését, de kész békét kötni a következő követelések elfogadása alapján. A törökök által 1857. előtt birt várak megszállási joga; a szerbek által 1857. óta épitett várak lerontása; Milan beigtatása Konstantinápolyban; a szerb hadsereg tényleges létszámának leszállitása 10,000 emberre s három ütegre, végre egy vasut épitési joga Szerbián keresztül. A porta kiemeli a fontosabb szerb várak megszállásának szükségességét ujabb támadás megakadályozása végett. A porta egyébiránt a békealkudozások ez alapon leendő folytatását egészen átengedi a hatalmaknak.

Bécs, szept. 15. A „P. Corr."-nek jelentik Konstantinápolyból: A porta irásban közölte a párisi szerződést aláirt hatalmakkal, hogy kész a békekötésre, és az ismert öt pontban tudatta kivánságait, de egyuttal hozzátette, hogy a békefeltételek megállapitását teljesen a hatalmak belátására bizza.

Belgrád, szept. 15. (B. C.) Megbizható magántudósitások szerint az alexinácz-deligrádi összeköttetést a törökök erősen fenyegetik, s Csernajeffnek a törökök előnyomulása elleni minden erőfeszitése sikertelen. A főhadiszállást visszahelyezni készülnek. Paratyint folyvást erősitik. Mindennap érkeznek oroszok, s most már többnyire alsóbb rangfokozatbeliek.

Triest, szept. 15. (Az „Egyetértés" távirata.) A királyné ma megtekintette az itteni jótékonysági intézetek nevezetességeit. Holnap Fiumén át Gödöllőre utazik.

Páris, szept. 15. (Az „Egyetértés" távirata.) A kiállitási épület alap- és átmetszetrajzai valamennyi követségnek átnyujtattak. Ausztria-Magyarország nagyon kedvező központi helyiséget kapott. Anglia és Németország szöglethelyiségeket foglalnak el. Ugy mondják, hogy e rendezéssel Németország nincs megelégedve.

Ragusa, szept. 15. (Az „Egyetértés távirata.) Tegnap 1500 montenegrói megtámadott 800 konstantinápolyi önkénytest és Zeibeket, kik Piola védelmére, Albiniában a Pruda mellett voltak fölállitva. A montenegróiak, daczára, hogy Dinabiából hat hadosztály segitségökre jött, visszaverettek s nagy veszteséget szenvedtek. Az ottomán önkénytesek kitüntették magukat

Berlin, szept. 15. A „Nationalzeitung" szerint Anglia és Németország egy előterjesztést készül átnyujtani a spanyol kormánynak a protestánsok elleni türelmetlenség miatt.

Belgrád, szept. 15. (B. C.) Az itteni diplomatiai körökben, daczára a harczi készülődéseknek, biztositanak róla, hogy a békére való kilátás napról-napra nagyobbodik.

Grácz, szept. 15. Auersperg Antal gróf temetése ma délután volt a lakosság rendkivüli részvéte mellett. A kocsin lévő özvegy és fia után Unger és Rehbauer miniszterek nyitották meg az ezreket számláló gyászmenetet.

Triest, szept. 15. (Az „Egyetértés" távirata.) „Diana" Lloyd-gőzös a keletindiai s chinai postával ma reggel fél 2 órakor ide érkezett.

Páris, szept. 15. (Az „Egyetértés" távirata.) Az „Agence Havas" jelenti, hogy Duc Decazes a tegnap tartott minisztertanácsban megnyugtató nyilatkozatokat tett a keleti ügyek állásáról.

Páris, szept. 15. (Az „Egyetértés távirata) Tekintve azon szerepet, melyet Mac Mahon utazása alkalmával Nemours gróf és Aumale herczeg játszottak, kérdi a „Bien Public": Minő állást foglalnak el Francziaországban az orleansi herczegek? Ha magánzók, ilyenekül kell velők bánni; ha trónkövetelők, ugy meg kell tőlök vonni a katonai parancsnokságokat.

Amsterdam, szept. 15. Tegnap este ismét történtek zavargások a polgármester lakása előtt.

Trieszt, szept. 15. Királyné ő felsége megtekintette ma az „Elisabetinum" leányintézetet s a szegények házát. Holnap délután Budapestre utazik.

London, szept. 15. Elliot lord egy távirata megerősiti a bulgáriai kegyetlenségekben résztvett basibozukok főembereinek elfogatását és legközelebbi elitéltetését. Adrinápoly kormányzója letétetett, mivel a muzulmanok általános felfegyverkezését elrendelte, midőn már szükségtelen volt. Kemball angol tábornok feljelentette az angol követnek, hogy a nem rendes török csapatok számos rablást követtek el Szerbiában, mi ellen ő erélyesen felszólalt, de az asszonyokon elkövetett erőszaknak vagy a sebesülteken véghezvitt csonkitásnak egyetlen esete sem jutott tudomására. Elliot pártolta ezen óvást a portánál, mely szigoru utasitásokat adott a Szerbiában levő török parancsnokoknak.

Zágráb, szept, 15. (Országgyülés) Az uthálozat feletti részletes vita is befejeztetett. Kraljevics inditványa a Pozsega-Eszék-Sziszek közti vasutvonal kiépitését illetőleg, a közlekedésügyi-bizottsághoz utasittatott.

Bécs, szept. 15. Az esti lapok egyértelmüleg jelentik, hogy a béke feltételeinek hivatalos notificatiója az osztrák kormánynál ma délután fog megtörténni.

Lemberg, szept. 15. (Az „Egyetértés" távirata·) Albrecht főherczeg tábornagy, ki ma gr. Pejacsevich lovassági fölügyelő kiséretében a grodeki főhadiszállásra érkezett, átvette a csapatgyakorlatok vezetését. Ma csapatszemle volt.

Bécs, szeptember 15. Hitelrészv. 149.25. Galicziai 206.— Államvasut 283.50. Rente 66.60.— 1860-as 112.20 — 1864-es 131.25. — Ezüst 101.50. — London 121.90. — Unio-bank 58.25. Általános épitőbank —.—. Angol-osztrák 75.50. Lombard 76.— — Tramway 109.— — Hitelsorsjegy 162.75 Napoleond'or 9.72.— Arany 5.82. — Frankfurt 59.10. — Porosz pénzutalvány 59.70. Török sorsjegy 16.50. Angol épitőbank —.—.

Bécs, szeptember 15. Magyar földteherm. kötvény 75.25 Salgó-Tarján 68.—. Magyar hitel 124.60 — Magyar záloglevél 85.50. Erdélyi —.—. Magyar keleti vasut 30.50. — Magyar sorsjegy 71.25. Magyar földhitel 30.— Magyar vasuti kölcsön 100.— Anglo-magyar 46.50. Franco-magyar bank —.—. Alföld 104.— — Magyar észak-keleti vasut 102.— Kelet-vasuti elsőbbségi kötv. 60.50. — Tiszai vasut 175.— Municipalis bank 11.50

Éjjeli pósta.

A fegyverszünet kérdése tárgyában jelentik Konstantinápolyból, hogy a békeföltételek fölötti tanácskozás alkalmával a török kormány azt határozta, miszerint a hatalmaknak a fegyverszünet iránti kérdésre adandó feleletül egy békésszellemü emlékiratot fog kidolgozni. A török kormány elhatározta egyszersmind, hogy ez emlékiratot, melyben a békeföltételek is benne lesznek, közőlni fogja követeivel, kik aztán annak másait átadják az illető kormányoknak. Az emlékirat átadása ma, vagy holnap fog megtörténni.

A bolgárországi kegyetlenségek tárgyában a „Morning Post" egy távirati tudósitást közöl Konstantinápolyból, mely szerint a török kormány hathatós rendszabályokkal fejezte ki utálatát a bolgárországi események fölött. Az ottani mozgalmak vezetői közül 15-öt Konstantinápolyba hoztak, hol ellenök a per meg fog indittatni. A szultán a bolgárországi szükölködők segélyezésére 30,000 font sterlinget küldött. Ez intézkedések Blaque bej, a török szolgálatban levő legtapasztaltabb diplomata tanácsára tétettek, s meg lehetünk győződve róla, Derby Károlynak és sir Eliotnak komoly nyilatkozatai nem kis befolyással voltak ezek létrejöttére.

A háboruról és a humanitásról a spalatoi „Avvenire" egy czikket közöl, melyben hangsulyozza, hogy mindazon kegyetlenségek, melyeket a törökök Bolgárországban és egyebütt elkövettek, csak visszatorlásul tekintendők. A délszlávok kezdték meg a gyilkolást, pusztitást s a mohamedánok boszujának fölkeltését. A basibozukok nem egyebek, mint török „francs-tireur"-ök, s amit Francziaország tehet, mért ne tehetné azt Törökország is. A török kormány csak néha kegyetlen s ekkor is csak kényszerüségből, az orosz ellenben mindig az, elvből.

A franczia köztársaság hivatalos lapja közzéteszi de Marcére belügyminiszter köriratát, melyet a präfektekhez intézett s melyben meghagyja, hogy az uj mairek választása valamennyi franczia községben oktober 8-án hajtassék végre. Ezen rendelet egyuttal utasitásokat is tartalmaz arra nézve, hogy ezen választások mi módon eszközöltessenek, ellenben hallgat az iránt, hogy minő politikai irányban kivánná ezen választások megejtését. A belügyminiszter ezen tartózkodása a republikanus és liberalis lapokban teljes méltatásra talál.

Don Carlos Londonba érkezett, a hol csak rövid ideig marad, s azután, Pauba nejéhez utazik. Párthivei ovácziókra készülnek.

Az Alexinácz előtti török főhadiszállásból a „Standard" levelezője e hó 10-ikéről a következőket sürgönyzi: Az utolsó 5 nap alatt csend uralkodott. A csapatok a Moraván át készitendő hidak épitésével foglalkoztak. Ezek már be vannak végezve, és hat nehéz ágyu hozatott Nisből. — Ma délután erős ágyuzás folyt Hafiz pasa — ki a legszélsőbb baloldalunkon áll — és a szerbek között. Miután hidjaink a folyón át nem messze Deligrádtól verettek, ezen állást el kell foglalni, mielőtt Alexinácz felé visszafordulhatunk. Ez keresztül is vihető, de nehéz küzdelembe fog kerülni.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jelentés az ipar állásáról Budapesten. A bekövetkezett őszi időjárás miatt a még épülőfélben levő házak tető alá vonásával s egész elkészitésével kezdenek sietni. Több helyütt a munkások számát tetemesen szaporitották. Átalában az idei épitkezési vállalatok befejezésük felé közeledzek. Kő- és földmunkálatok azonban kilátásban vannak; pl. a dunaszabályozási felügyelőség kiépitteti a budapesti III. dunaszakasz területén létező párhuzammüveket 27 láb magasra. A költséget előirányozá 442,236 frttal s az ajánlati tárgyalást októbor 1-én fogja megtartani. Kőmivesek közül nagyobb számmal bocsátattak el a felépült házaknál. Szabók, czipészek, szücsök, keztyüsök, szürszabók, bádogosok, lakatosok, kosárkötők üzletei élénkülnek, nem hiányoznak egy némelyiknél nagyobb megrendelések sem. Bár az idei szüret nem a legjobb eredményt fogja előreláthatólag szülni, mégis a kádárok elég jól vannak ellátva munkával. Szijgyártók is általában jó keresetnek örvendenek, itt megjegyezzük, hogy a szijgyártó és munkákból nemcsak a belföldi szükséglet fedeztetik, de némely czikkek tetemes kivitelre is tettek szert pl. Budapesten van gyár, mely csupán csak ostorkészitéssel foglalkozik s készitményei Német- és Oroszországba, sőt még Francziazrszágba is kivitetnek, De e gyár is megérezte az idők sulyát, mert jelenleg csak 10—12 emberrel dolgozik, holott ezelőtt 40—50 ember talált benne állandó foglalkozást. Divatárusoknál, vászon és posztókereskedésekben az üzlet jobb, s ebből a viszonyok javulására akarnak sokan következtetni.

Budapesti gabna és értéktőzsde. Budapest, sept. 15. Elég élénk kinálat és jó vásárlási kedv mellett ma 15.000 mm. buza a tegnapi szilárd jegyzések szerint kelt. A helyi szükségletre csak 9.000 mm., a többi 6.000 mmázsa kivitelre vétetett, tengeri 10 krajczárral drágábban kelt, bánáti 74, kgrs 6.30—6.40, más 72,5 6.20—6.30. Más fajok változatlanok.

Határidőüzletnél tengeri kivételével valamivel lanyhább. Buza őszre 10.20—10.25, tavaszra 10.75—10.25; rozs 8.05—8.15; zab őszre 6.45—6.50, tav. 6.85—6.90; tengeri, bánsági igen szilárd május—juniusra 6.40—6.45.

Értéktőzsde. A mai forgalom, minthogy az irány lanyhult, igen szük korlátok között mozgott, malmok lanyhábban maradtak, valuták csak igen keveset változtak.

Az előtőzsdén osztrák hitel részvények 147.50—148.80-ig, magyar hitel részvények 123.50-en, vásároltattak.

A déli tőzsdén osztr. hitel-részvények 148.60—148.50-en m. hitel részvények 124 en jöttek forgalomba. Schlick-féle részvények 74 en, Luiza részv. 128-on, sütők és molnárok 312-ön voltak keresettek. Pesti keresk. bank záloglevelek 88.25-en, magy. sorsjegyek 71.25-en, 20 frankos aranyak 9.71½-en markjegyek 59.50-en keltek.

Bécsi értéktőzsde. Az előtőzsdén értékesitések folytán lanyhább hangulat fejlődött ki; osztrák hitel 148.80, anglo 74, magy. hitel 124, osztr. államvasut 284, 20 frankos arany 9.67.

A váltók megbélyegezése czim alatt általunk is közölt figyelmeztetésre nézve, a „P. Lloyd" kereskedelmi körökből a következő közleményt vette: „Oly váltók hivatalos megbélyegezése, — melyek tekintettel az osztrák mérsékeltebb bélyegfokozatra (ott 150 frt után csak annyi fizetendő, mint nálunk 120 frt után) nálunk utánbélyegzendők volnának, — nem mulhatlanul szükséges. Elégséges, s megfelel a törvénynek, vagy inkább az annak idején e tárgyban kibocsátott miniszteri rendeletnek, ha az illető, — ki egy ily váltóval jogérvényesen eljárni akar, — a megkivánt bélyegtöbbletet a váltó határa ráragasztja, és a bélyeg felső részére a dátumot, az alsóra pedig saját nevét irja. Oly váltókat, melyek már Ausztriában a mi bélyeg-fokozatunk szerint lettek megbélyegezve, természetesen nem kell utánbélyegezni. A váltók hivatalos megbélyegezését, még a kiállitás előtt, most már Ausztriában is megkövetelik.

A sugáruti lóvasut tárgyában döntő helyen a „Pest. Corr." közlése szerint tagadó választ fog nyerni a pesti lóvasuttársaság tegnapi közgyülésének határozata, melyet mai lapunkban közöltünk. Felsőbb helyen most is ragaszkodnak azon nézethez, mely szerint a sugáruti lóvasut engedélyezése csak akkor van kilátásba helyezve, ha ezzel meg nem szakitott nagyobb mérvü lóvasuti összeköttetés van egybekapcsolva; a sugáruti lóvasut oly jövedelmezőnek igérkezik, hogy még a városligeti körpálya kiépitése is kifizetné magát. Az idézett forrás szerint remélik, hogy a pesti lóvasuttársaság elfogadja majd a kormány feltételeit, mert különben azon veszélynek teszi ki magát, hogy egy verseny-vállalat támad.

A promontori állomásra szeptember 3-ától 9-éig 23,833 kilogram bor érkezett; s elvitetett 29,663 kilogr.

A közraktárak ügyében kiküldött bizottság ma délelőtt Kammermayer polgármester elnöklete alatt ülést tartott. E bizottságot a mult hó 23-án tartott fővárosi közgyülés küldte ki azon utasitással, hogy miután az entrepot-épitésére kihirdetett pályázatra egy elfogadható ajánlat sem érkezett, a bibizottság tegyen javaslatokat a köztárházaknak a főváros által leendő kiépitésére. Erre nézve a bizottságnak érintkezésbe kell magát tennie a kormány szakembereivel, továbbá a kereskedelmi és iparkamarával s átalában a fővárosi kereskedelmi és forgalmi intézetekkel, — s az ezektől nyert adatok alapján tenni javaslatot a köztárházak épitése iránt. A bizottság mai ülésén ez utasitás fölolvastatván, az abban foglaltak végrehajtására s az előmunkálatok megtételére egy albizottság küldetett ki a következő tagokból: Wahrmann, Falk, Steiger, Mátyus, Tolnay, Fuchs G.; elnök a polgármester. Ez albizottság munkálata a teljes bizottság elé jön jóváhagyás végett, s innét fog aztán a közgyülés elé beterjesztetni.

A bortözsdei jogszokások következőleg állapittattak meg: 1. §. Bor elnevezés alatt csak a szőlőből szürt s tisztán lefejtett ital értetik, ugymint: aszu, szalma, csemegefaj, pecsenye s asztali borok, melyekhez a pezsgő, ürmös és főtt borok is tartoznak, a mennyiben az anyagra és származási helyre nézve valódiak, és szintén tisztára lefejtvék. 2. §. A bor hordókban hectoliterként vagyis 70 és 35 centiliternyi tartalmu palaczkokban, és ha más eltérő kikötés nem történt, hordó nélkül, illetőleg a palaczkot hozzáértve, átvételben a pinczében, helyben átvéve és átadva adatik és vétetik. 3. §. Ha az adás-vevés ezen kikötés mellett hordóval együtt jött létre, ezen esetben a hordó 3—7 hectoliternyi tartalmu, jó, tiszta, bizton szállitható, és mindenkor 8 vasabroncscsal ellátva, továbbá mértékére nézve valamely belföldi illetés hivatal által hitelesitve kell hogy legyen, azonban a mértékhitelesitésnek három évnél idősebbnek nem szabad lennie. 4. §. A 3. §. szerinti esetben, ha t. i. az adás-vevésnél hordóval együtt köttetett ki, a mutatkozás és kellőleg igazolandó mértékhiány miatt az áru átvétele napjától számitandó két hónap alatt teendő felszólalás, és ekkor az igazolt hiány az eladó által teljesen pótlandó, az ezen batáridó elteltével a mértékhiány pótlása végett emelt igények nem veendők tekintetbe.

Megemlitjük, hogy a bortőzsdére az aláirások szépen gyülnek; csupán Fromm Antal tagtársunk ivén eddig a következők irtak alá: Fromm Antal, J. Zwack és Comp., Diekl József, Lengyel Antal, Klein és Justus, Gswind-féle részvénytársulat, Lapossy E. és társa, Steinacker Arthur, Miklós Gyula, Sal. Altstok és Sohn, D. Kohn, Kalivoda Sándor, Schopf Ferenoz, Komány Károly, Gubányi Mihály, Löffelmann V., Brachfeld és fia, Brandeisz Simon, Brázay Károly, Parragh Gábor, Hubenay József, Krausz Mayer, Grauer Jenő, Silberstein József, Kerntler Ferencz, Ehrlich és Kunossy, Fischer Lajos, Máriássy Aladár, Szalay Imre, Annay József, Prükler Ignácz, S. F. Liedemann, Gr. Somssich Iván, Korizmics László, Szavost testvérék, Térey Pál, Havas József, Mórócz István, Kamermeyer Károly, Eberling József, Bucher Gusztáv, Marossy Ferencz, Pospichl Károly.

A gabonaszállitások vidékről. Lapunk 220. számában közöltük a gabona kereskedők értekezletét, mely azon eszközökről tanácskozott, miként lehetne az utánvétel melletti eladásnál, a vidéki kereskedők megbizhatlansága által származó bajokon segiteni, erre vonatkozólag kereskedelmi körökből a „N. P. J." egy iratot vett, mely azon esetre, ha az áru nem az állomásokon vétetik át a vevő által, azt ajánlja, hogy az eladások a lehetőség szerint az osztrák államvaspálya áruraktárától számitva kötessenek. Ez esetben az itteni vevő megvizsgálhatná az árut és az előforduló különbözetek a börzebiróság által, melynek az eladó már zárlatkor alávetné magát, döntetnének el. Ez inditvány csak annyiban kivihető, a mennyire azt a tarifa-viszonyok, és az illető fogyasztó helyek geographiai fekvése megengedik, de azért az e kérdés a kiküldött hetes bizottság figyelmét megérdemli.

Az álladalmi lótenyészintézetek ménlétszámának kiegészithetése czéljából a földmivelési miniszterium magános tenyésztőktől legközelebb országszerte méneket fog vásároltatni. — A „Budapesti Közlönyben" és több gazdasági szaklapban egy ez irányu hirdetményt találunk, melyben a tenyésztők felhivatnak, hogy eladó méneiket folyó évi október 10-ig a földmivelési miniszteriumnál bejelentsék.

Terménykiállitás Kecskeméten. A kecskeméti vidéki gazd. egyesület jövő október első három napján kertészettel és gazdaszszonykodással egybekapcsolt terménykiállitást rendezvén, felhivja különösen a vidéki közönséget e tárlat iránti pártfogásra és abban leendő részvételre. Azon fontosságnál fogva melylyel Kecskemét a terményes gazdaság terén szerepel, könyen hihető, hogy e kiállitás a lehető legszebben sikerülve, következményeiben sem fogja hatását téveszthetni. — A kiállitás tárgyai: a) mindennemü gazdasági kerti vetemény, u. m.: gabonanemüek, magvak, átalában zöldség-félék, gyümölcs nyersen vagy aszalva, bor, dohány, len, kender; — továbbá gyümölcsészeti, konyha és diszkertészeti eszközök és fölszerelvények stb. b) Gazdasági-ipar és gazdasszonykodáshoz tartozó czikkek, u. m.: méz, sajt, turó, zsir, szappan, tésztafélék, kenyér, kalács, füstölt hus, eczet; — ha a kiállitott tárgyak a beküldőnek saját termelvényei és készitményei. — A kiállitandó tárgyak bejelentési ideje 1 szeptember 20—29-éig; bejelentendők vidékiek részéről a terménytárlat rendező bizottságnak Kecskeméten. Minden tárgy, a lehetőségig, válfajonkint pontos névjegyzékkel ellátva, s gondosan csomagolva küldendő be, (vidéki küldemények szállitási költségeit az egyesület viseli.) — Ha a kiállitóknak bemutatandó terményeikből eladásra több is van, sziveskedjenek azok árát és mennyiségét följegyezni. A kiállitandó tárgyakból a birálatra felhasználtakon tul maradandók, ha a tulajdonos ellenkező rendelkedése a beküldéshez nem leend mellékelve, vagy a tárlat berekesztése után 24 óra alatt el nem vitetnek, eladatni fognak, s áruk a tárlat költségei pótlására lesz forditandó. A biráló bizottság müködését a tárlat ideje alatt befejezendi, s a dijak kiosztatnak. A jutalmak dicsérő-okmány-, aranyak- és tallérokban fognak kiosztatni. A kiállitás megtekintésére az egyesületi tagok dijtalanul jogositvák, nemtagok minden egyes esetben 10 krt fizetnek.

Az orsz. magy. kertipar egyesület az ideigl. igazgatóság hivatalos jelentése szerint folyó évi szeptember hó 23-ára Pápavárosába hirdetett első alakuló vándorgyülését nem tartja meg, hanem az alakuló közgyülés f. évi október 1-ső napján Budapesten a Margitszigeten (felső vendéglő nagytermében) — nem kedvező időjárással, a hazai első takarékpénztár nagytermében fog reggeli 9 órakor — szükség esetében folytatólag következő napokon megtartatni.

A keleti marhavész állásáról folyó évi szeptember hó 9-ig terjedő hivatalos jelentések szerint: Magyarország és Horvát-Szlavonország, ugy nem különben a határőrvidék terülote vészmentes. Az osztrák tartományok vészmentesek.

A gabonáshajók forgalma.

— szept. 14. —

Megérkezett Budapestre: A Ferencz csatorna társulat „3. sz. hajó"-ja, megrakva Solton Kohn Móricz számára 1700 mtrm. különfélével. — Jatzkó és Lövinger „Theresziá"-ja, megrakva Kalocsán Löwinger számára 700 mtrm. buzával és 200 mtrm. tengerivel. — Freund és Mihalkovics „Zenta"-ja, megrakva Zentán és Deutsch Ignácz fia számára 2849 mtrm. buzával — Kaiser és Müller József „Szt. Tamás"-a, megrakva Béskán Herzfeld Izidor számára 3050 mtrm. buzával.

Átmenőben Györbe: Amon Laksch és társa „Gyulá"-ja, megrakva Zomborban saját számlájára 3250 mtrm. zabbal. — A Ferencz-csatorna társulat „4. sz. hajó"-ja, megrakva Baján Weidinger számára 2000 mtrm. zabbal és tengerivel. Lelbach Ádám „Margarethá"-ja, megrakva Cservenkán saját számlájára 2750 mtrm. zabbal. — A győri társulat „15. sz. v. hajó"-ja, megrakva Verbászon Reichenfeld számára 2500 mtrm. zabbal. — Baum Simon „Árpád"-ja, megrakva Vukováron saját számlájára 3300 mtrm. zabbal.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(szept. 15-iki számából.)

Árverések: Miskolcz okt. 23. Blum Heiman ingatlana 2090 frt. — Kócs (Komárom) okt. 3. Ducz István ingatlana 12,529 frt. — N.-Körös okt. 11. Sáary Gyula ingatlana 31,569 frt. — Temesvár nov. 15. Dorn Jakab háza 14,500 frt. — Kaposvár szept. 28. Hompola Imre háza és földjei 4596 frt. — Hora (L. szt. Miklós) okt. 26 Horánszky József birtoka 3013 frt. — Ujvidék okt. 8 Lazarevits Milicza házai 88[illegible]0 frt. — Pöstyén (Nyitra) okt. 13. Antal Mihály ingatlana [illegible]80 frt. — Vácz (Pest) okt. 12. Steiner Izráel ingatlana 3000 frt. — Liebling (Temesvár) okt. 25. Plocher Lajos háza és telke 1018 frt. — Czegléd szept. 23. Zsemje Ferencz ingatlanai 350 frt. 582[illegible] frt és 800 frt. — Karczag szept. 25. Takács Péter ingatlanai 1200 frt. 211 frt. 2003 frt és 81 frt. — Budapest okt. 2. Hofhauser Gusztáv kőbányai ingatlanai 19,059 frt és 11,901 frt. — Esztergom okt. 3. Dobronya Albert ingatlanai 800 frt. 300 frt. 400 frt. 200 frt. 600 frt stb. — Kolozsvár okt 4. Zimmerman Henrik ingatlanai 7893 forint.

Csőd: Deutsch Fülöp budapesti takos ellen.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Szombaton, szeptember 16 án, 1876.

NEMZETI SZINHÁZ.

Aida.

Nagy opera 4 felv. Irta Ghislanzoni:

Személyek:

A király	Tallán
Amneris leánya	Tannerné
Ramfis, főpap	Kőszeghy
Aida,	Benza I.
Radamés,	Hajós
Amonasro,	Láng
Főpapnő	Heim Róza
Küldött	Zajonghy

Történethely: Memfis és Tébé.
Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Dunanan.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Dunanan,	Tihanyi
Patroklus,	Karikás
Tympanon	Solymosi
Lespingot	Kápolnai
Astrakán	Zádor
Vendéglős	Hunfi
Pamela,	Sziklay E.
Leokadia,	Darai Kar.
Agatha,	Szigethi L.
Divatárusnő	Alszegi Etel

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Budapesten	szept. 15. 3.88 m.	0 fölött	felhős.
Pozsonyban	szept. 15. 2.42 m.	0 fölött	felhős.
M.-Szigeten	szept. 15. 1.73 m.	0 fölött	felhős.
Szatmáron	szept. 15 0.81 m.	0 fölött	felhős.
Tokajban	szept. 15. 1.27 m.	0 fölött	felhős.
Szolnokon	szept. 15. 1.33 m.	0 fölött	felhős.
Szegeden	szept. 15. 1.23 m.	0 fölött	esős
Aradon	szeptember 14. 0.61 m.	0 alatt	felhős.
N.-Becskerek.	szept. 14. 0.02 m.	0 alatt	felhős.
Bezdánnál	szeptem. 14 1.28 m.	0 fölött	szeles
Verbászon	szept. 14. 1.80 m.	0 fölött	felhős.
Eszéken	szeptem. 15. 2.95 m.	0 fölött	felhős.
Mitroviczon	szept. 14. 1.66 m.	0 fölött	esős.
Zimonyban	szept. 14. 2.81 m.	0 fölött	esős.
O-Orsován	szept. 14. 2.24 m.	0 fölött	felhős.
Barcson	szept. 14. 2.54 m.	0 fölött	felhős.

Felelős szerkesztő: Csávolszky Lajos.

KÖZLEKEDES

Osztrák-államvaspálya.

GYORSVONATOK.

Budapest — Bécs.

Budapest *ind.* 7.50 r.
Érsekujvár *ind.* 10.33 r.
Pozsony *ind.* 12.58 d.
Bécs *érk.* 1.48 du.

Bécs — Budapest.

Bécs *ind.* 3.45 d. u.
Pozsony *ind.* 5.13 d. u.
Érsekujvár *ind.* 7.29 d. u.
Budapest *érk.* 10.15 e.

SZEMÉLYVONATOK.

Bécs — Budapest Baziás.

Bécs *ind.* 8.36 r. 8.20 e.
Pozsony *ind.* 11.05 r. 11.08 e.
Érsekujvár *ind.* 2.04 d. u. 2.14 r.
Budapest *érk.* 5.30 d. u. 6.08 r.
Budapest *ind.* 6.50 d. u. 7.05 r.
Czegléd *ind.* 9.20 e. 9.21 r.
Szeged *ind.* 12.48 é. 1.11 d. u.
Temesvár *ind.* 4.37 r. 5.05 d. u.
Baziás *érk.* 8.46 r. 10.55 e.

Baziás — Budapest — Bécs.

Baziás *ind.* 6.— e. 3.50 r.
Temesvár *ind.* 9.48 e. 9.22 r.
Szeged *ind.* 1.32 é. 1.12 d. u.
Czegléd *ind.* 5.16 r. 5.16 d. u.
Budapest *érk.* 8.04 r. 7.42 e.
Budapest *ind.* 9.10 r. 9.20 e.
Érsekujvár *ind.* 12.44 r. 1.— é.
Pozsony *ind.* 4.13 d. u. 4.06 r.
Bécs *érk.* 6.22 d. u. 6.11 r.

Bécs — Ujszöny.

Bécs *ind.* 7.48 r. 5.58 e.
Győr *ind.* 11.56 d. e. 10.10 e.
Ujszöny *érk.* 2.21 d. u. 11.13 é.

Ujszöny — Bécs.

Ujszöny *ind.* 2.21 d. u. 3.50 r.
Győr *ind.* 4.13 d. u. 5.07 r.
Bécs *érk.* 7.58 e. 8.52 r.

Valkány — Perjámos.

Valkány *ind.* 3.21 d. u.
Perjámos *érk.* 6.06 d. u.

Perjámos — Valkány.

Perjámos *ind.* 8.25 r.
Valkány *érk.* 11.10 d. e.

Jassenova — Oravicza.

Jassenova *ind.* 4.48 r. 8.12 r.
Oravicza *érk.* 7.15 r. 9.54 r.

Oravicza — Jassenova.

Oravicza *ind.* 5.— d. u. 7.08 e.
Jassenova *érk.* 6.38 d. u. 8.53 e.

Orovicza — Steyerdorf és vissza.

Oravicza *ind.* 10.30 de. Steyerdorf *in.* 2.45 du.
Steyerdorf *ér.* 1.55 du. Oravicza *érk.* 5.57 du.

Tétmegyer — Surány és vissza.

Tötmegyer *ind.* 1.45 du. Surány *ind.* 12.45 du.
Surány *érk.* 2.15 du. Tétmegyer *ér.* 1.10 du.

Magyar királyi államvasutak.

Budapest — Losoncz — Ruttka.

Budapest *ind.* 2.54 d. u. 10.30 é. 7.20 r.
Gödöllő *ind.* 3.59 d. u. 12.11 é. 8.26 r.
Hatvan *ind.* 4.56 d. u. 1.38 é. 9.46 d. e.
S.-Tarján *ind.* 6.41 e. 4.09 é. 12.59 d. u.
Losoncz *ind.* 8.05 e. 6.18 r. 4.40 d. u.
Zólyom *ind.* 9.50 é. 9.14 r.
Ruttka *érk.* 1.21 é. 9.44 d. e.

Ruttka — Losoncz — Budapest.

Ruttka *ind.* 12.30 é. 4.25 d. u.
Zólyom *ind.* 4.13 r. 9.43 é. 7.50 r.
Losonez *ind.* 6.05 r. 12.18 é. 11.34 d. e.
S.-Tarján *ind.* 7.24 r. 2.24 é. 2.17 du.
Hatvan *ind.* 9.20 d. e. 5.40 r. 4.52 du.
Gödöllő *ind.* 10.12 d. e. 7.07 r. 5.49 du.
Budapest *érk.* 11.18 d. e. 8.15 r. 7.— e.

Zólyom — Beszterczebánya és vissza.

Zólyom *ind.* 10.10 é. Beszterczeb. *in.* 6.30 r.
Szliács *ind.* 10.34 é Szliács *ind.* 7.13 r.
Beszterczeb. *ér.* 11.30 é. Zólyom *érk.* 7.27 r.

Garam-Berzencze — Selmecz és vissza.

G.Berzence *i.* 10— de. Selmecz *ind.* 6.30 e.
Selmecz *érk.* 3.29 du. G.Berzencze *é.* 8.14 du.

Miskolcz — Fülek.

Miskolcz *ind.* 6.18 r. 2.— d. u.
Bánréve *ind.* 9.33 d. e. 5.05 d. u.
Fülek *érk.* 12.20 d. u. — —

Fülek — Miskolcz.

Fülek *ind.* 6.40 r. — —
Bánréve *ind.* 10.— de. 4.— r.
Miskolcz *érk.* 12.45 d. u. 6.32 r.

Budapest — Hatvan — Miskolcz.

Budapest *ind.* 7.20 r. 8.45 e.
Gödöllő *ind.* 8.26 r. 10.29 é.
Hatvan *ind.* 9.36 de. 12 — é.
Vámos-Györk *ind.* 10.12 de. 1.11 r.
Füzes-Abony *ind.* 11.19 de. 3.09 r.
Miskolcz *érk.* 12.56 du. 5.53 r.

Miskolcz — Hatvan — Budapest.

Miskolcz *ind.* 1.50 du. 10.— e.
Füzes-Abony *ind.* 3.06 du. 12.51 é.
Vámos-Györk *ind.* 4.08 du. 2.37 é.
Hatvan *ind.* 4.52 du. 3.40 é.
Gödöllő *ind.* 5.49 du. 5.26 r.
Budapest *érk.* 7.— e. 6.50 r.

Vámos-Györk — Gyöngyös.

Vámos-Györk *ind.* 2.47 é. 10.25 d. e.
Gyöngyös *érk.* 3.27 é. 11.05 d. e.

Gyöngyös — Vámos-Györk.

Gyöngyös *ind.* 12,— é. 9.— r.
Vámos-Györk *érk.* 12.29 é. 9.29 r.

Füzes-Abony — Eger.

Füzes-Abony *ind.* 3.19 é. 11.30 d. e.
Eger *érk.* 4.12 é. 12.23 d. u.

Eger — Füzes-Abony.

Eger *ind.* 9.45 d. e. 11.37 é.
Füzes-Abony *érk.* 11.30 d. e. 12.22 e.

Hatvan — Szolnok.

Hatvan *ind.* 5.24 d. u.
Jászberény *ind.* 6.59 e.
Szolnok *érk.* 9.09 e.

Szolnak — Hatvan.

Szolnok *ind.* 5.00 r.
Jászberény *ind.* 7.27 r.
Hatvan *érk.* 8.42 r.

Zákány — Zágráb.

Zákány *ind.* 6.10 r. 3.45 d. u.
Kőrös *ind.* 7.44 r. 5.41 d. u.
Zágráb *érk.* 9.25 r. 8.10 e.

Zágráb — Zákány.

Zágráb *ind.* 6.28 d. u. 7.50 r.
Kőrös *ind.* 8.23 d. u. 10.24 r.
Zákány *érk.* 9.55 e. 12.15 d.

Károlyváros — Fiume és vissza.

Károlyvár. *i.* 12.10 r. Fiume *ind.* 6.15 r.
Fiume *érk.* 9.22 e. Károlyvár. *é.* 3.20 r.

Szabadalm. déli vasuttársaság.

Budapest — Pragerhof.

Budapest *ind.* 7.10 r. 9.35 e.
Székesfehérvár *ind.* 9.27 r. 11.57 é.
Kanizsa *ind.* 2.39 d. u. 4.42 r.
Csáktornya *ind.* 3.30 d. u.
Pragerhof *érk.* 6.24 r. 8.08 e.

Pragerhof — Budapest.

Pragerhof *ind.* 9.55 r. 11.— é.
Csáktornya *ind.* 11.51 de. 9.05 e.
Kanizsa *ind.* 1.58 du. 4.50 r.
Székesfehérvár *ind.* 6.30 du. 1.50 du.
Budapest *érk.* 8.36 e. 3.13 é.

Kanizsa — Bécs.

Kanizsa *ind.* 11.40 é. 3.50 du.
Szombathely *ind.* 3.05 r. 5.25 r.
Soprony *ind.* 5.30 r. 10.20 e.
Bécs *érk.* 8.38 r. 2.55 du.

Bécs — Kanizsa.

Bécs *ind.* 11.23 de. 7.23 e.
Soprony *ind.* 3.40 du. 10.38 é.
Szombathely *ind.* 6.20 du. 1.30 é.
Kanizsa *érk.* 11 22 é. 4.50 r.

Kanizsa — Barcs.

Kanizsa *ind.* 4.30 r. 2.22 d. u.
Zákány *ind.* 5.33 r. 3.52 d. u.
Barcs *érk.* 7.09 e. 7.29 r.

Barcs — Kanizsa.

Barcs *ind.* 8.25 e. 9.59 d. e.
Zákány *ind.* 12.27 d. u. 10.15 e.
Kanizsa *érk.* 1.58 d. u. 11.22 r.

Székesfehérvár — Ujszöny.

Székesfehérvár *ind.* 10.15 d. e. 12.20 é.
Kisbér *ind.* 12.28 d. u. 2.30 é.
Ujszöny *ind.* 2.21 d. u. 3.50 r.

Ujszöny — Székesfehérvár.

Ujszöny *ind.* 2.29 d. u. 11.33 é.
Kisbér *ind.* 3.56 d. u. 12.57 é.
Székesfehérvár *érk.* 6.33 d. u. 4.12 r.

Zágráb — Károlyváros.

Zágráb *ind.* 9.55 d. e. 8.45 e.
Károlyváros *érk.* 11.50 d. 10.40 é.

Károlyváros — Zágráb.

Károlyváros *ind.* 5.10 r. 3.40 d. u.
Zágráb *érk.* 7.05 r. 5.30 d. u.

Sziszek — Steinbrück.

Sziszek *ind.* 5.49 r. 5.44 d. u.
Zágráb *ind.* 7.41 r. 10.56 d. e. 8.11 e.
Steinbrück *érk.* 10.56 de. 3.04 d. u. 11.18 é.

Steinbrück — Sziszek.

Steinbrück *ind.* 6.08 r. 4.53 d. u.
Zágráb *ind.* 9.28 r. 8.18 e.
Sziszek *érk.* 10.52 d. e. 10.16 e.

Fiume — Szentpéter.

Fiume *ind.* 6.15 r.
Szentpéter *érk.* 9.05 e. 7.44 r.

Szentpéter — Fiume.

Szentpéter *ind.* 6.51 e. 8.20 r.
Fiume *érk.* 9.22 e.

Zákány — Báttaszék és vissza.

Zákány *ind.* 6.32 r. Báttaszék *ind.* 2.44 r.
Kaposvár *i.* 10.— de. Dombóvár *in.* 6.36 r.
Dombóvár *i.* 9.01 du. Kaposvár *ind.* 8.11 r.
Báttaszák *ér.* 3.33 du. Zákány *érk.* 11.57 d.

Tiszavidéki vaspálya.

Budapest — Debreczen — Kassa.

Budapest *ind.* 7.30 r. 6.03 e.
Czegléd *ind.* 10.21 d. e. 9.21 e. 4.03 r.
Szolnok *ing.* 11.27 d. e. 10.31 é. 6.21 r.
P.-Ladány *ind.* 2.08 d. u. 2.— d. u. 11.44 r.
Debreczen *ind.* 4.01 d. u. 4.30 r. 2.30 d. u.
Tokaj *ind.* 6.56 e. 9.52 d. e
Miskolcz *ind.* 9.12 é. 1.12 d. u. 8.07 r.
Kassa *érk.* 6.09 e. 11.52 d. u.

Kassa — Debreczen — Budapest.

Kassa *ind.* 9.29 d. e. 6.10 é.
Miskolcz *ind.* 7.49 r. 1.48 d. u. 9.31 e
Tokaj *ind.* 9.31 d. e. 5.28 e.
Debreczen *ind.* 12.53 d. u. 10.22 é. 3.25 é.
P.-Ladány *ind.* 2.32 d. u. 12.30 é. 6.37 é.
Szolnok *ind.* 4.59 d. u. 4.40 r. 12.14 r.
Czegléd *érk.* 5.52 e. 6.02 r. 1.52 é.
Budapest *érk.* 8.31 e. 8.45 é.

Püspök-Ladány — Nagyvárad.

P.-Ladány *ind.* 2.43 d. u. 2.18 é.
Nagyvárad *érk.* 4.59 d. u. 5.33 r.

Nagyvárad — Püspök-Ladány.

Nagyvárad *ind.* 11.34 d. e. 912. e.
P.-Ladány *érk.* 1.31 d. u. 11.53 é.

Budapest — Arad — Temesvár.

Budapest *ind.* 7.30 r. 6.03 e.
Czegléd *ind.* 10.21 d. e. 9.11 é.
Szolnok *ind.* 11.17 é. 10.20 é.
Csaba *ind.* 2.09 d. u. 4.24 é.
Arad *ind.* 4.09 d. u. 5.44 r.
Vinga *ind.* 4.43 d. u. 7.13 r.
Temesvár *érk.* 6.56 e.

Temesvár — Arad — Budapest.

Temesvár *ind.* 9.09 d. e.
Vinga *ind.* 11.27 d. e. 7.49 e.
Arad *ind.* 12.39 d. u. 9.25 e.
Csaba *ind.* 2.13 d. u. 11.50 é.
Szolnok *ind.* 4.59 d. u. 4.29 r.
Czegléd *érk.* 5.52 e. 7.02 e.
Budapest *érk.* 8.31 e. 8.45 r.

Vágvölgyi vaspálya.

Pozsony — Nagyszombat.

Pozsony *ind.* 7.30 r. 6.30 e.
Modor *ind.* 8.14 r. 7.52 e.
Nagyszombat *érk.* 9.12 d.e. 8.42e.

Nagyszombat — Pozsony.

Nagyszombat *ind.* 6.15 r. 6.23 e.
Modor *ind.* 7.10 r, 7.42 e.
Pozsony *érk.* 7.57 r. 8.35 é.

Magyar északkeleti vasut.

Szerencs — M.-Sziget.

Szerencs *ind.* 9 35 de. 4.50 du.
S.-A.-Ujhely *i.* 11.— de. 5.44 du.
Csap *ind.* 1.49 du. 8.31 e.
Bátya *ind.* 3.12 d. u.
Királyháza *ind.* 6.24 e. 2.— é.
M.-Sziget *érk.* 8.19 é. 5.26 r.

M.-Sziget — Szerencs.

M.-Sziget *ind.* 6.35 r. 9.24 é.
Királyháza *ind* 10.23 d. e. 1.39 é.
Bátya *ind.* 1.— d. u.
Csap *ind.* 3.09 d. u. 6.09 r.
S.-A.-Ujhely *ind.* 5.— e. 8.30 de.
Szerencs *érk.* 7.58 e. 11.02 de.

Debreczen — Királyháza.

Debreczen *ind.* 4.12 du. 4.— r.
Nagy-Károly *ind.* 8.— e. 6.42 r.
Szatmár *ind.* 9.38 é. 8.03 r.
Királyháza *érk.* 12.31 é. 10.08 de.

Királyháza — Debreczen.

Királyháza *ind.* 8.19 e. 2.56 du.
Szatmár *ind.* 6.12 r. 5.— du.
Nagy-Károly *ind.* 8.17 r. 6.33 e.
Debreczen *érk.* 11.50 de. 9.07 e.

Batyu — Munkács.

Batyu *ind.* 3.12 d. u.
Munkács *érk.* 4.24 d. u.

Munkács — Batyu.

Munkács *ind.* 11.49 d. e.
Batyu *érk.* 1.— d. u.

Sátoralja-Ujhely — Kassa

S.-A.-Ujhely *ind.* 8.30 r. 5.— du.
Leg.-Mihályi *ind.* 9.33 r. 6.45 du.
Kassa *ind.* 9.44 é. 12.13 du.

Kassa — Sátoralja-Ujhely.

Kassa *ind.* 1.31 du.
Leg.-Mihályi *ind.* 4.10 du.
S.-A.-Ujhely *érk.* 5.30 e.

Unghvár — Nyiregyháza.

Unghvár *ind.* 12.11 d. u.
Csap *ind.* 1.80 d. u.
Kisvárda *ind.* 4.20 d. u.
Nyiregyháza *érk.* 8.48 d. u.

Nyiregyháza — Unghvár.

Nyiregyháza *ind.* 8.20 r.
Kisvárda *ind.* 11.38 d. e.
Csap *ind.* 1.19 d. u.
Unghvár *érk.* 4.10 d. u.

Első erdélyi vaspálya.

Arad — Gyulafehérvár

Arad *ind* 6.29 r. 4.25 du.
Soborsin *ind.* 10.07 r. 8.18 e.
Piski *ind.* 2.21 d. u. 12.34 é.
Gy.-Fehérv. *érk.* 5.09 d. u. 3.13 é.

Gyulafehérvár — Arad.

Gy.-Fehérv. *ind.* 10.18 de. 10.— é.
Piski *ind.* 4.04 d. u. 4.04 r.
Soborsin *ind.* 4.10 d. u. 7.47 r.
Arad *érk.* 8.11 e. 11.55 de.

Piski — Petrozsény.

Piski *ind.* 2.41 d. u.
Petrozsény *érk.* 7.29 e.

Petrozsény — Piski.

Petrozsény *ind.* 7.47 r.
Piski *érk.* 11.08 d. e.

Magyar keleti vasut.

Nagyvárad — Kolozsvár — Brassó.

Nagyvárad *ind.* 5.27 d. u. 6.18 r.
B.-Hunyad *ind.* 9.21 é. 12.55 du.
Kolozsvár *ind.* 11.33 é. 3.31 du.
Nagyenyed *ind.* 3.42 é. 9.57 é.
Segesvár *ind.* 8.19 r. 4.38 é.
Brassó *érk.* 1.36 du 9.50 r.

Brassó — Kolozsvár — Nagyvárad.

Brassó *ind.* 2.30 du. 4.30 du.
Segesvár *ind.* 7.39 e. 11.26 é.
Nagyenyed *ind.* 12.15 é. 6.58 r.
Kolozsvár *ind.* 4.47 é. 12.32 du.
B.-Hunyad *ind.* 6.51 r. 3.31 du.
Nagyvárad *érk.* 10.44 de. 8.06 e.

Kocsárd — Marosvasárhely.

Kocsárd *ind.* 3.10 r.
Maros-Vásárhely *érk.* 6.21 r.

Marosvásárhely — Kocsárd.

Maros-Vásárhely *ind.* 9.33 é.
Kocsárd *érk.* 12.43 é.

Kis-Kapu — Nagy-Szeben.

Kiskapu *ind.* 6.50 r. 9.54 e.
Nagyszeben *érk.* 8.41 r. 11.45 é.

Nagy-Szeben — Kis-Kapu.

Nagyszeben *ind.* 7.19 e. 4.10 r.
Kiskapu *érk.* 9.04 e. 5.55 r.

Tövis — Gyulafehérvár.

Tövis *ind.* 6.25 r. 11.45 d.
Gy.-Feh. *é.* 7.03 r. 12.23 d.

Gyulafehérvár — Tövis.

Gy.-Feh. *ind.* 8.07 e. 3.20 r.
Tövis *érk.* 8.45 e. 3.58 r.

Alföld-fiumei vaspálya.

Nagyvárad — Ezék.

N.-Várad *ind.* 5.17 d, u. 9.23 d. e.
Csap *ind.* 8.40 e. 2.45 d. u.
Szeged *érk.* 7.39 e.
Szeged *ind.* 2.09 é. 12.07 d.
Szabadka *ind* 4.33 r. 4.30 d. u.
Gombos *ind.* 9.15 d. e. 10.— é.
Eszék *érk.* 10.23 d. e. 11.19 e.

Eszék — Nagyvárad.

Eszék *ind.* 2.59 d. u. 4.59 r.
Gombos *ind.* 7.22 e. 5.40 r.
Szabadka *ind.* 10.13 é. 10.22 de.
Szeged *érk.* 12.09 é.
Szeged *ind.* 4.14 é. 12.17 du.
Csaba *ind.* 6.03 r. 2.45 du.
N.-Várad *érk.* 9.22 d. e. 7.27 e.

Eszék — Villány.

Eszék *ind.* 3.— r. 2.34 d. u.
Villany *érk.* 4.48 de. 4.28 d. u.

Villány — Eszék.

Villány *ind.* 11.10 d. e. 12.23 é.
Eszék *érk.* 11 59 d. u. 2.25 é.

Mohács-pécs-barcsi vasut.

Mohács — Barcs.

Mohács *ind.* 3.59 d. u. 4.19 r.
Pécs *ind.* 9.— e. 8.52 r.
Barcs *érk.* 9.59 é. 8.25 d. e.

Barcs — Mohács.

Barcs *ind.* 7.09 e. 7.29 r.
Pécs *ind.* 9.54 d. e. 8.59 e.
Mohács *érk.* 12.59 d. u. 11.59 é.

Magyar nyugoti vasut.

Székesfehérvár — Grácz.

Sz.-Fehérvár *ind.* 9.27 r.
Veszprém *ind.* 1.40 é. 11.31 de.
Kisczell *ind.* 6.38 r. 1.47 du.
Szombathely *érk.* 9.30 r. 3.15 du.
Szombathely *ind.* 12.17 é. 5.02 du.
Grácz *érk.* 7.40 e.

Grácz — Székesfehérvár.

Grácz *ind.* 6.24 r.
Gyanafalva *ind.* 3.07 du. 9.15 de.
Szombathely *érk.* 6.46 e. 11.27 de.
Szombathely *ind.*
Kisczell *ind.* 8.46 é. 1.28 du.
Veszprém *ind.* 2.12 é. 4.47 du.
Sz.-Fehérvár *érk.* 6.33 e.

Győr — Kisczell.

Győr *ind.* 9.50 r. 5.40 du.
Pápa *ind.* 11.20 e. 7.56 du.
Kisczell *érk.* 12.13 d. 8.56 du.

Kisczell — Győr.

Kisczell *ind.* 1.55 d. u. 6.20 r.
Pápa *ind.* 2.47 d. u. 7.33 r.
Győr *érk.* 4.16 d. u. 9.14 r.

Kassa-oderbergi vasut.

Kassa — Oderberg.

Kass *ind.* 12.54 du. 10.24 é
Igló *ind.* 4.52 du. 2.36 é.
L.-Sz.-Mikl. *ind.* 9.20 é. 7.31 r.
Ruttek *ind.* 1.49 é. 11.52 du.
Zsolna *ind.* 2.31 é. 11.09 du.
Oderberg *esk.* 5.48 r. 3.18 du.

Oderberg — Kassa.

Oderb. *ind.* 6.15 e. 11.18 de.
Zsolna *ind.* 10.30 é. 3.15 du.
Ruttek *ind.* 1.59 é. 4.59 du.
L.-Sz.-Mikl. *ind.* 4.54 r. 7 56 e.
Igló *ind;* 9.22 de. 1.21 é.
Kassa *érk.* 12.53 du. 6.08 r.

Kassa — Eperjes.

Kassa *ind.* 6.30 e. 6.00 r.
Eperjes *érk.* 7.57 e. 7.37 r.

Eperjes — Kassa.

Eperjes *ind.* 12.20 d. u. 3.04 é.
Kassa *érk.* 2.05 d. u. 4.32 é.

Eperjes-tarnowi vasut.

Eperjes — Orló.

Eperjes *ind.* 2.45 d. u.
K.-Szeben *ind.* 3.52 du.
Orló *érk.* 6.10 e.

Orló — Eperjes.

Orló *ind.* 4.33 r.
K.-Szeben *ind.* 7.12 r.
Eperjes *érk.* 8.15 r.

Első magy.-galiczai vasut.

Legenye-Mihályi — Przemysl

Leg.-Mihályi *ind.* 7.— e. 12.51 é.
Homonna *ind.* 9.30 é. 4.54 du.
Alagut *ind.* —
Lupkov *ind.* —
Zagorcz *ind.* —
Przemysl *érk.* 10.05 r. 9.45 e.

Przemysl — Legenye-Mihályi.

Przemysl *ind.* 9.01 du. 5.05 r.
Zagorcz *ind.* —
Lupkov *ind.* —
Alagut *ind.* —
Homonna *ind.* 5.41 e. 12.44 é.
Leg.-Mihályi 8.— r. 4.5 érk. 4 e.

VODIANER F.

nyomdatulajdonos

(Budapest IV, megyeháztér 9-ik szám,)

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó áron elkészitésére.

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

Csak gyors s alapos gyógyitás biztosit utóbajok ellen.

Titkos betegségeket

bármily nemüeket, különösen a **tehetetlenséget** (elgyengült férfierőt), továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket** stb., sőt még oly makacs bajokat is, **katonai és polgári** fökórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán az évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett, bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujonan keletkezetteket 48 óra alatt)

WEISS J.

gyak. orvos, sebész és szülész, az itteni cs. k. katonai **fökórházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes tiszteletbeli tagja,

és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet:

Budapest, belváros, uj világ-utcza I. szám, hatvani s ujvilág-utcza sarokház, I. em., bemenet a lépcsön.

Naponkint délelőtt 7–10-ig, d. u. 1–4-ig, este 7–8-ig.

Városzoba minden egyes beteg részére elkülönitve.

☞ Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Minthogy a gyógyitást személyesen vezetem, minden házi ápolás nélkülözhető.

E betegségek gyakran oly szándékból, hogy egyszerü és kellemes gyógymóddal tündököljenek az elismert specifikus gyógyszere alkalmazása nélkül, a lehető legkönyelmübb módon kezeltetnek. Ennek következménye az e módon meggyógyultaknál előbb-utóbb megjelenő még veszedelmebb utóbajokban (másodlagos bujakór minden alakjában és elcsufitásában) nyilvánulnak. E veszély ellen egyes-egyedül az allophatikus gyógykezelésmód nyujthat védelmet, a mely a tudomány korypheusait minden világrészben s joggal sorozza követői és tisztelői közé. Egyedül az allopathia bir az e nemü bajok ellen biztosan és csalhatlanul működő orvos-szerekkel.

HIRDETMENY.

A győrvári bérlet megszünvén, mintegy

1800 drb többnyire ürü birka,
32 drb jármos ökör minden hozzávaló készlettel,
8 pár igás ló szinte ugy,
28 drb ménesbeli csikó,
90 „ tehén-féle,
20 „ szopós-borjuval, és
50 „ gulyabeli marha,

továbbá: Gőz- és más cséplö- vető- éa egyéb gépek, ugy gazdasági eszközök szabadkézből, sőt folyó szeptember hó 24—25 s következő napjaiban önkénytes árverés utján is eladók.

Győrvár vasutállomás — a sopron-kanizsai vonalon — Vasmegyében — megtekintésre, vagy a győrvári postán irásbeli felvilágositással az illetőknek kivánatára készséggel szolgálnak.

Győrvár, 1876. szeptember 9.

Hencz Ignácz és József,
bérlők.

A KOMLÓKERT

vendéglő,

nyárra felnyitva van, üde levegőjü.

Ajánlom többszörösen kitüntetett boraimat: különösen asztali borul kimérve vagy üvegekben **kihordásra Badacson hegyvidéki** saját termésü boraimat. Somlyói, Bakator és Neszmélyi régi ó boraimat. **Tokaji Aszucza-Szomorodni** és régi Asszu-boraimat, különösen üdülő betegek számára. Egri, Visontai és Ménesi vörös boraimat. — **Édes mustomat,** — Magyar házias konyhámat ebédre és vacsorára.

Esténkint a fővárosban egyetlen **MAGYAR DALTÁRSULAT** és **PATIKÁRUS MISKA** zenetársasága játszanak. — Tisztelettel

Parragh Gábor.

Garret és fiai

Leiston Works, Suffolk, Angolhonban.

Főügynöke **KOTZÓ PÁL,** gépészmérnök

a t. cz. mezőgazdasági közönségnek az alázatos jelentést teszi, miszerint irodáját és dúsan felszerelt gépraktárát

üllői út 8. sz. a.

tette át, és ajánlja **eredeti sorvetögépeit, javitott szerkezetben leszállitott árakon, valamint gözmozdonyokat, cséplöket, malmokat, rostákat** stb.

☞ Árjegyzékek kivánatra bérmentesen.

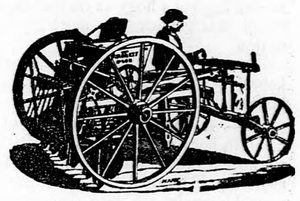

LAMPEL R. könyvkiadó-hivatalában

(Budapest, váczi-utcza 12. sz.)

☞ **rendkivül leszállitott olcsó áron** ☜

kaphatók:

A

KIS TŰZMŰVÉSZ,

vagyis

UTMUTATÁS

a különféle műtüzi darabok:

rajkák, szökőkútak, örvények, dörregek, álló és haladó napok, röppentyük stb.

elkészitésére, ezeknek összetételére, alkalmazására, tüzjátékok rendezésére stb. tekintettel a szobai és vizi műtüzi darabokra.

Több jeles szerző nyomán

Pattantyús Gyula.

☞ 18 a szövegbe nyomott fametszvénnyel. ☜

Ára 60 kr.

Magyarország Története,

Irta

KÖRNYEI JÁNOS.

Különös tekintettel a müveltség kifejlésére s a népeletre. A fels5 gymnasiumi és reáliskolai osztályok számára, ugy mint magánhasználatra.

Ára 1 frt.

A PESTI

MŰVELT TÁRSALGÓ.

Nélkülözhetlen kézikönyv mindazok számára, kik a társalgási életben szerepelni akarnak s a társaságokban magukat megkedveltetni kivánják.

Harmadik tetemesen bővített kiadás.

Ára 1 frt 20 kr.

VODIANER F.

nyomdatulajdonos kiadásában Budapesten (IV. megyeháztér 9.) megjelent, és itt mint minden könyvkereskedésben kapható

hivatalos kiadásban:

Az 1875. évi összes

TÖRVÉNYEK és RENDELETEK-TÁRA,

ugyanis:

Országos Törvénytár füzve 4 frt 40 kr.

Törvények Gyüjteménye 8-dr füzve 2 frt 80 kr. diszkötésben 3 „ 80 „

Törvények Gyüjteménye zsebkiadásban füzve 3 frt. diszkötésben 4 „

Rendeletek-Tára füzve 3 frt.

Budapest, 1876. Nyomatott Vodianer F.-nél.